

AMATŐR

MŰVÉSZI
FÉNYKÉPEZÉSI
FOLYÓIRAT

MELLÉKLETE
A BUDAPESTI
PHOTOCLUB
HIVATALOS
KÖZLÖNYE

SZERKESZTI
KOHILMAN
ARTÚR DR

SZERKESZTŐSÉG • KIADÓHIVATAL
KIRÁLY UTCA • HONVÉD UTCA
89. 70.

MEGJELENIK MINDENHÓ 7 ÉN ÉS 15 ÉN.
FLŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE =
14 KORONA.

EGYES SZÁMÁRA
60 FILÉR.

fotozom

lapunk levő

AZ AMATŐR
 SZERKESZTI: KOHLMAN ARTUR DR.
 MŰVÉSZI-FÉNYKÉPEZÉSI-FOLYÓIRAT
 A BUDAPESTI FOTÓ-CLUB HIVATALOS KÖZLÖNYE
 SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST VII. KIRÁLY-UTCA 89. KIADÓHIVATAL: V. HONVÉD-UTCA 10.
 MEGJELNIK MINDEN HÉTFŐN ÉS PÉNTEKEN.
 ELŐFIZETÉSI ÁR: EGÉSZÉVRE 14 KORONA
 FÉLÉVRE 7 KOR. NEGYEDÉVRE 3 KOR. 50 FILL.
 EGYES SZÁM ÁR: 60 FILL.

TARTALOM:

Kohlman Artúr dr.: Fényképezés az iskolában. — Petrik Albert: Lehet-e művészet a fényképezés? — Kelen Béla dr.: A negatívek a különféle másolási eljárások szempontjából. — Riabe Gusztáv Adolf: Az ozotopia. — Kohlman Artúr dr.: Képeinkről. — B-a: «Agfa» zsebfilm és filmkazetta. — Hazai krónika. — Fényképezési eljárások. — Különlék. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

KÉPEINK:

A címlapot festette: Gadl István. — A belső fejléczet rajzolta: Báffy Miklós gróf. — Műmellékletünk: Jezsek József: Tanulmányi. — Szövegképek: Bárdny Imre: Vízűkör. — Cseley Elemér: Próbafürdés. — Kohlman Artúr dr.: Tanulmány. — Minich Samu: Kaszálók. — Kárácz Géza: Tavasz estszürkület. — Kárácz Géza: Nyár. — Minich Samu: Szeret?.. Nem szeret?.. — Petrik Albert: Hazatérő búcsusok. — Alf. Löwy: Tengeri hangulat. — R. Dürkoop: Régi emlékek. — Orsovai Lánosz Nelly: Alkony.

Lapunk mai számával ismét új évfolyam nyílik meg. Kérjük tehát mindazokat, kik lapunkat eddig is támogatták, hogy az előfizetést mihamarabb megújítani s az előfizetési díjat beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Fényképezés az iskolákban.

— Iskolai fényképkiállítások. —

Írta: Kohlman Artúr dr.

Egyízben — lapunk mult évfolyamának negyedik számában — már síkra szállottunk a fényképezésnek, mint esztetikai nevelőeszköznek az iskolákba való rendszeres bevitelért. Az eddigi rajzitanítás teljesen helytelen, a növendékek izlését nemcsak hogy nem fejlesztő, de elrontani képes voltára e cikkünk keretében is reávilágítottunk. Azóta e téren üdvös új mozgalom indult, melynek lelke Györgyi Kálmán, országos rajzfelügyelő. Az ő lelkes agitációjának köszönhetjük, hogy — a mi ellen mi is felemeltük szavunkat — az izléstelen, ósdi iskolai rajzmin-tákról való gépies másolás helyébe ma-holnap

már a «szabad» rajz lép. A növendékeket a természet utánzására, — tehát önálló alkotásra, művészeti tevékenységre engedik. Az a gyermekrajzkiállítás pedig, mely az iparcsarnokban csak nemrégiben megnyílt, — megnyithatta a leg-
 elvakultabb maradiaknak szemét is. A közoktatásügyi kormányzat feladata immár, hogy e kitűnően bevált «kísérleti» rajzitanítást végleg a rossznak bizonyult helyébe léptesse az egész vonalon, az összes nép- és középiskolákban.

A rajzitanítás terén beálló irányváltással a helyesebb és fokozottabb esztetikai nevelés diadalmas előnyomulásának a legreményesebb kecséget. A tudományos-intellektuális nevelés mellett a szépérzékies-esztetikai nevelés is méltóbb elbánásban részesül immár.

És ezzel közeledünk ahhoz az időponthoz, mikor vezető tanfériaink a modern rajzitanítás mellett, a látást, izlést, a természet és minden szépsége iránti érzéket fejlesztő, a növendékek kedélyvilágát megnemesítő eszközt ismervén fel — a fényképező gépben, a fényképezés, mint szórakoztató-tanítótárgy vonul be az iskolákba, a hol is a modern rajzitanítás mellé kerül. Mert a ki a fejlődés mai folyamatát elfogulatlanul szemléli, csakhamar belátja, hogy a művészeti fényképezést az ábrázoló művészetek közötti hely ugyancsak megilleti.

A fényképezés a növendék-gyermekekben egyrészt a «látás»-t fejleszti. A gyermek keres, kutat, felvételi tárgyak után. Igyekszik ezeket akként ábrázolni, miként azok reá hatottak. Ezért felvételeit más-más helyről, más-más napszakban meg is fogja ismételni, — ha a látott és a nyert kép között nem találja meg a kellő összhangot. A lelki képnek a reálissal való összehasonlításából, értékelni, önmagával szemben bizonyos fokig ellenőrző kritikát gyakorolni tanul meg ez úton már — a gyermek is.

De a fényképezésnek a művészet-esztetikai hivatásán kívül is felette érdekes hatása van a növendék-gyermekekre. Érdeklődést kelt a gyermekben, ifjában a fényképezéssel kapcsolatos fizikai, vegytani, földrajzi, növénytan kérdések iránt és a tapasztalat bizonyítja, hogy a középiskolák növendékei között a fényképezéssel foglalatalkodók, e tárgyakban — többi társaikkal szemben — valóságos «szaktekintélyek».

Ha tehát még soká fog is tartani, míg elérjük, kivívjuk azt, hogy ez igazságoknak hatása alatt, de a fényképezésnek, mint élethivatásnak, tudományos és műszaki kiváló segédeszköznek elsőrangú fontosságát a hivatalos körök felismerve és elismervén, a fényképezést, mint tantárgyat

az iskolák tantervébe illesztik és a párisi, berlini, bécsi fényképezési tan- és kísérleti intézeteknek mintájára nálunk is hasonló intézetet létesítenek: addig is örömmel számolunk be a kezdetnek két jelenségéről, mint melyek állításaink igazságának bizonyítására szolgálnak.

A kezdeményezés érdeme e téren a budapesti gyakorló gymnasiumot, e legkiválóbb tanfőuraink vezetése alatt álló középiskolánkat illeti. E gymnasium még május havában *fényképkiállítással* kapcsolatos rajzkiállítást rendezett az intézeti növendékek kezemunkáiból. Az eredmény valóban meglepő volt. Az intézetnek igazgatósága büszke lehet arra, hogy a modern haladás e legújabb vívmányának iskolai termékeit elsőnek mutatta be. Kár, hogy e kiállítás oly csöndben nyílt meg, hogy arról még a sajtó képviselői sem értesültek.

Most vesszük a hírét immár a második iskolai fényképkiállításnak is. És minthogy az elsőről tudomásuk sem lehetett — teljesen spontán kezdeményezésnek tekintendő a *dési állami gymnasiumnak kiállítása* is, a melyről lapunk más helyén tudósítónk beszámol.

A dési gymnasium fényképkiállítása már méreténél, a kiállított képek meglepően nagy számánál — 150 kép, 20 nagyítás — fogva is eseményszámba megy. Mint tudósítónk írja, e kiállítást a növendékek a gymnasium tanárai és főleg az intézet igazgatója buzdító, pártfogó támogatásának köszönhetik.

De kellemesen érint bennünket az a tudat is, hogy mint a hazai kiállításoknak csaknem mindegyikében, úgy ebben is nagy része van «Az Amatőr» sohasem lankadó agitálásának.

Két intézet hamar átértette a fényképezésnek az iskolában való kultiválása iránti felhívásunknak nagy jelentőségét.

E két intézet lelkes és modern gondolkodású igazgatósága nem várta be, míg a hivatalos apparatus megindul, míg miniszteri körrendeletben szólítják fel a fényképezésnek ápolására, kiállítás rendezésére.

Az elvetett mag fogékony talajra talált és szépen kihajtott. Reméljük, hogy az ország többi intézetei nemsokára követendik a nemes példát és minden iskolában kultiválják a fényképezés nemes művészetét.

«Az Amatőr» ez idő szerint az *egyetlen* magyar nyelvű illusztrált folyóirat, mely a *művészi fényképezés* érdekeit szolgálja. Eddig megjelent 19 száma tanuskodik arról, hogy e lap irodalmi és művészeti színvonalánál, valamint kiállításánál fogva a támogatásra érdemes.

Vízűkör.

Bárány Imre, Gyergyószentmiklós.

Lehet-e művészet a fényképezés?

Írta: Petrik Albert.

— A művészi fényképezés elleni újabb támadáshoz. —

Ama sok szóharc folyamán, a melyet eddig erről a kérdéstről folytattak, úgyszólván mindazok, kik a kérdés lehetőségét tagadják, bámulatos egyértelemmel tudtak a kérdéstről nyílt vélemény helyett *mellékutakra* csúszni el.

A mikor bizonyítani vagy tagadni csak azt lehet, hogy fényképpel lehet-e elérni művészi hatásokat vagy sem, a tagadók mindig a fénykép keletkezési módján lovagolnak, azt állítván, hogy *keletkezési módja* miatt már eleve alkalmatlan a fénykép művészi célok szolgálatára.

Tulajdonképpen mi a művészet? Ha ezzel a kérdéssel már tisztában vagyunk, könnyű feladat eldönteni, hogy a művészi alkotások sorába felvehető-e a fénykép is, s ha igen, mikor vehető fel?

Az esztetikusok nagy tömege igen sokat gondolkozott már azon, hogy a művészet mindenre kiterjedő, de világos és szabatos meghatározását megadja. A sok gondolkozás eredménye kötetekre menő elmélet lett. Azonban meglehetősen egyértelműséggel mindannyian a következő, kevés szóval elmondható világos meghatározásban állapodtak meg, hogy «*a művészet a természet utánzása*». De hogy nem minden utánzás egyúttal már művészet is, természetes. Mert a további elmélgedések során az utánzástól még bizonyos feltételek kielégítését is megkívánják. Azt mondják körülbelül, hogy a művész a természet valamely jelensége által inspiráltatván, a belsejéből feltörő indulatoknak és érzelmeknek, vonalak és színek, formák és tömegek, hangok és szavak révén kell, hogy *hű* kifejezését adja. Ha indulatait és érzelmeit, vagy az ezek által ébresztett gondolatokat a művész oly módon tudta kifejezni, hogy műve minden nézőjében *hasonló* érzelmek és gondolatok ébresztésére alkalmas, úgy műve feltétlenül *művészi alkotás*. Hogy a művész művével mennyire képes az alkotás tartama alatt önmagában támadt érzé-

Próbafürdés.

Cseley Elemér, Budapest.

seket és gondolatokat a szemlélőben is felkelteni, ez a körülmény jelöli meg *művének értékét* a többi műalkotások között.

E meghatározások egyike sem említi, hogy a művész érzelmeinek kifejezése és másokban való felébresztése céljából minő segédeszközöket használhat?

Ha a létrejövés módja oly fontos volna, hogy valamely alkotás művészi jellegét e körülmény döntené

el, úgy annyi mély elméjű esztetikus a műalkotás meghatározásának lényeges ismérvei közül ki nem felejtette volna. Hogy tehát a fényképező művész a fényképlencse segélyével és bizonyos kémiai és mechanikai fogásokkal alkotja meg művét, a mondottak alapján elég világos, hogy az ő képét pusztán ez okok miatt, ha másképen a művészi kívánalmaknak megfelel, a műalkotások sorából kizárni nem lehet.

A művészi fényképezés támadói azt mondják, «*hogy a gép mindent a mi látható egyformán buta hűséggel leábrázol, a létre jövő képhez a művészi léleknek semmi köze, mert az objektív elvégzi helyette a munkát.*» Hát kérem, ebben van is, nincs is igazság. Van annyiban, hogy ha a gép olyan embernél van, a kiben nem lakik művészi lélek, a ki csak abban leli célját, hogy «*buta hűséggel leábrázolja a természet valamely jelenségét*», úgy tényleg soha sem jön létre a művészi fotográfia. De nincsen igazuk a támadóknak akkor, ha a gép művészi lélekkel megáldott kézbe jut. Mert az ilyen amatőrök létezését tagadni nekik sem lehet. Ez a művész-lélek — pedig hiába — érez, megfigyel, értékeli a jelenségeket és a rendelkezésére álló eszközt oly módon iparkodik kezelni, hogy a mit kíválasztott, a mi lelkét megihlette, a mi benne érzéseket ébresztett, azt és csupán azt és *csak úgy*, a mint reá hatott adja vissza a gép. *A természet jelenségei által lelkéből kiváltott érzéseknek mással való közlésében az ilyen amatőr kezében a gép éppen olyan eszköz, mint a festőében az ecset, a szobrászában a véső. Egyik vagy másik művész között e pillanatban különbség nincsen, mindannyi-*

nak ilyenkor csak anyag a világ, mely az ő művészlelkének ihlettséget ad.

A művész amatőr tehát nem fog valamit bármily körülmények között leábrázolni. Megválasztja már magát a természeti jelenséget, hogy az ő segéd eszközével, művészi hatások elérésére alkalmas képet ad-e? Ha a jelenség alkalmas, meg fogja keresni a helyet, a honnan az érzelmeire leginkább hat, megvárja majd, a míg a fény és árnyék hatása a jelenségen az ő elérendő művészi céljainak szolgálatára a legkedvezőbben alakul ki.

Ha elérendő művészi céljaihoz a túlságos részletezésre szüksége nincsen, nem fogja teljesen kiexponálni a lemezt; ha a nagyon éles rajz zavaró volna azon hatás elérésében, melyet nyerni óhajt, úgy nem fogja a gépet élesre beállítani. Szóval számot vetvén ezen segédeszköz tulajdonságaival, a mely neki művészi céljai elérésében rendelkezésre áll, azon tulajdonságok szemmel tartásával *az amatőrművész is éppen úgy komponál*, mint bármely más művész. A természeti jelenség egyes tulajdonságait, ha neki nem látszanak megfelelőnek, mellőzi, vagy megvárja míg az ő céljainak megfelelően módosulnak azok. És ha ez a felvétel alkalmával nem sikerülne neki teljesen, a modern fényképezés művészi irányú technikai eljárásai; a pigment, ozotypia, az egy- és többszínű gumminyomás kimaríthatatlan technikai fogásai tág teret nyitnak az egyéni felfogás érvényesítésére — a kivétel alkalmával. Mindez pedig komponálás, mert az amatőr a valóságban látható képet ilyenkor lelkében átformálja azzá, a mit a lemezen létrehozni akar s a felvételt csak akkor eszközli, a mikor minden körülmény, a melynek művére befolyása van, céljára a legkedvezőbben alakult.

Ami a gépnek hibája, hogy lélek nélkül való — azt pótolja a művész amatőr saját lelkével. Éppen azért nem igaz, hogy a gép «mindent levesz, a mi látható és semmit, a mi érezhető». Mert a gép csak vezető lélek akaratára engedelmeskedik, a lélek pedig érez s ha érzés nem indítja rá, úgy nem fog a géppel felvételt csinálni.

Az amatőrművész tevékenységi köre a többi ábrázoló művészekkel szemben megkötve csak ott van, hogy ő *csak tényleg látható jelenségekről alkothat képet*, de hogy arról az elmondottak szerint miért ne készíthetne ő éppen úgy művészi alkotást, mint a többi művészek, azt állítani — a mondottak alapján világos — *nem csak a legnagyobb elfogultság, hanem még igazságtalanság is.*

Tanulmány.

Kohlman Artúr dr.

A negativek a különféle másolási eljárások szempontjából.

Irta: Dr. Kelen Béla.

III.

Hogy mi a közepes tömörség és a közepes contrast, azt mindenki tudni fogja, aki celloidin-papíron valaha kifogástalan másolatot készített. Ilyen normális negativok illenek a citrat, lactat, aristo, solio és egyéb hasonló papirokhoz, melyek mind láthatóan másolnak. Kivételt képeznek a *Rembrandt celloidin-papírok* melyek 3 féleségben alkalmazkodnak a mérsékelt gyenge, gyenge és igen gyenge negativokhoz.

Velox és a hozzá hasonló «gázlampapapírok» kevésbé contrastos és kevésbé átlátszatlan («flau») negativokat követelnek és pedig a «regulár velox» fajták hígabb, kevésbé fedett, általánosan átlátszóbb negativokat, mint a «special velox» féleségek, amelyek körülbelül a normális negativokhoz alkalmazhatók.

Albumin papírok contrastos, erős és fedett negativokkal adják a legjobb eredményt.

Platin papírok körülbelül úgy dolgoznak, mint az albumin papírok, gyenge, kevésbé fedett negativokról csak erőtlenségre, szürke másolatokat nyerünk.

Brómezüst papírok direkt másolásnál az igen fedett, contrastos, részletes rajzú és erősen megérett negativokhoz alkalmasak. Ilyen negativokról a velox papírok fekete színeit megközelítő szép contrastos képeket kapunk. Megjegyzendő, hogy a kép színe a fentiekén kívül a papír megvilágí-

tásának időtartalmától is függ. Hirtelen készített másolat sészinű, szürke. Mennél kevésbé fedett a negatív, annál gyengébb fény mellett és a fénytől annál távolabbról exponáljuk hosszasan. Rövid idő alatt erős fényforrásnál, habár az expositio elegendő vagy túlsok is, mégis a fény nem járja át a brómezüst réteget fenéig, ép úgy, mint a hogy a nagy tűzön hirtelen sült hús, ha meg is van sült, de nincs átsütve, s ha tovább sütjük, megpörkölődik, de a közepe nyers marad.

Brómezüst nagyítások, ellentétben a direct másolással, legjobban sikerülnek kevésbé contrastos, átlátszóbb, részletekben bővelkedő negatívokról. Ennek oka az, hogy a megvilágító fénynek csak igen kis része az, a mi a másolatra tényleg hat, a megvilágítás időtartama tehát hosszú. Annál gyengébb negatívokat kell használnunk, minél gyengébb a fényforrás. Lényeges dolog az is, hogy a negatív fátyolmentes legyen.

A rendes *diapositiv lemezekhez* használt negatív legyen tiszta, fátyoltalan, legalább is olyan erős, mint az albumin eljárásához kell és főleg igen sok finoman kirajzolt részletet tartalmazzon.

A *pigment eljárás* alkalmas gyenge és erős negatívokhoz egyaránt. Fedett kemény negatívokhoz erős chromfüstöt használunk (5%), gyenge negatívhoz gyengét (1—2%). Legszebb eredményeket kapjuk a normalisnál kissé erősebb contrastos negatívokról.

*Ozotypia*hoz a finomabb, kevésbé contrastos negatív illik.

Gumminyomáshoz gyengéd, igen átlátszó negatívok kellenek. A túlságosan gyenge negatívokat czélszerű kissé túlmásolni, az erősebbeknél pedig a másolást a rendesnél rövidebbre fogni. Többszörös nyomásra különben a legerősebb negatívok is használhatók, de azokról sokkal több nyomatot kell készítenünk, hogy a kívánt eredményt elérjük.

Kaszálók.

Minich Samu, Selyempuszta.

Tavaszi estszürkület.

Kárász Géza, Budapest.

Az ozotypia.

Thomas Manly után
Raabe Gusztáv Adolf.

IV.

A timsós fürdő a réteget megcserzi s bár nem mindig szükséges, mégis kivált kék és zöld másolatoknál és meleg időben, nagyon tanácsos.

A timsós fürdő 1 liter vízben feloldott 50 gr. porrá tört timsó.

A vasfürdőkben előhívott képeknél jó ezen timsós fürdőhöz még 2 cm³ sósavat is tenni, ez némileg deríti is a képet. Ezen fürdőben a képet 10 percig hagyjuk s utána hideg vízzel leöblítjük.

Igen jó szolgálatokat tesz ez a fürdő akkor is, ha régi képeknél mint már említettem, a mosásnál a képek szélei nem akarnának tisztulni és ha a képen sárgaszíneződés lenne észlelhető.

Ilyenkor a képet néhány pillanatra e fürdőbe tesszük, ajánlatos azonban a fürdőt, miután igen gyorsan hat, ugyanannyi vízzel hígítani. Ez volna az eljárás leírása, most még néhány gyakorlati

de fotózin

Domboldal

Kárász Géza, Budapest.

útmutatást óhajtok amatőrtársaimmal közölni. A legtöbb nehézséget a durva szemcsés papiros okozhatja, miután itt a másolatot nehéz a pigmentréteggel teljes kontaktusba hozni.

Ajánlom tehát a következő eljárást: a már említett búzalisztes péppel a papírt kétszer megennyvezzük, rendesen másolunk, a képet kimoszuk és megszáritjuk.

A pigmentálás előtt azonban a képet a búzalisztes folyadékkal, melyet ugyanannyi vízzel hígítottunk, újra bekenjük. E célra szivacsot használunk. Ha a felület félig megszáradt, a másolatot (ha a pigmentpapír a fürdőben már 30 másodperc óta ázik), a nélkül, hogy előbb hideg vízbe tennők, a pigment kép alá csúsztatjuk. A további eljárás ugyanaz, mint a melyet már leírtunk.

Az ozotypia az egyéni ízlés tökéletes kifejtését engedi érvényesülni.

Kezünkben van, a színértékek megváltoztatása; a másolásnál esetleg elkövetett hibák jóvátétele stb., egyáltalán ugyanaz lehetséges, mint a gumminyomásnál.

Csak a savasfürdőt kell megfelelően használnunk.

A másolásnál elkövetett hibák úgy hozhatók helyre, hogy pl. ha keveset másoltunk, a pigmentpapírt hosszabb ideig 40—60 másodpercig hagyjuk a fürdőben, vagy pedig az összetapadt papirosokat hagyjuk tovább állni.

Ha azonban túlmásoltuk a pigmentpapírt csak 10—20 percig hagyjuk a savas fürdőben,

Ha nagyon erős a túlmásolás, a kópiát néhány másodpercig a timsós fürdőbe teszszük, mely a képet gyorsan legyengíti, tehetjük azonban a savas fürdőbe is, mely szintén gyengítőleg hat.

Az ozotypia, mint már említettem, kiválóan alkalmas arra, hogy a vele foglalkozónak, egyéni ízlését érvényesítse és tág teret enged a személyes benyomások kifejezésének.

Ecsettel és vízszaggal kivehetjük a nekünk nem tetsző vagy pedig felesleges részeket, viszont képesek vagyunk lényegtelen és oly részleteket, melyek a figyelmet elvonják, homályban hagyni.

Ezzel úgy vélem befejeztem mondani valómat. Még csak azt akarnám megjegyezni, hogy néhány elrontott kép ne vegye el a kedvünket ezen eljárás alkalmazásától.

Itt is, mint mindenben, a gyakorlat teszi a mestert.

Van az ozotypiának még más módja is, midőn t. i. a pigment helyett gummit és festéket használunk, talán lesz még alkalmam ezen eljárást is bővebben ismertetni.

Vége.

Szeret ?.. Nem szeret ?..

Minich Samu, Selyempusztá.

1905. július 1.

AZ AMATŐR

223

Képeinkről.

Írta: Kohlman Artúr dr.

Lapunk mai száma csaknem kizárólagosan a hazai amatőrök műveinek ismertetésére szorítkozik. A külföldi kitünőségek egy részének ismertetése után mintegy pihenő-pontot képez e szám. Alkalmat szolgáltat nekünk arra, hogy olvasóinknak hazai «bajtársaink» haladásáról, tisztulási és egyre emelkedő felfogásáról egy kis áttekinthető képet szolgáltatassunk. A haladásról akarván beszámolni, nagyrészt állandóbb munkatársaink képeit közöljük ezúttal, hogy a ha'adás annál szembeszökőbb legyen. De felvonultatunk

ezért korántsem állítjuk, hogy e képek a «tökély», a fényképezésben is jobbnak, nagyszerűbbnek, igazabbnak és mégis idealizáltabbnak netovábbjaiúl volnának tekinthetők. Korántsem. De elismerjük, hogy a «művészi» intenciók, felfogás, individualitás, a lélek, erősebben nyilatkozik meg egyikben-másikban, mint a legtöbb eddigi képben. Igenis, a lélek, mely a gépet az igazi művész amatőr kezében csakúgy irányítja, vezeti, mint a festőében az ecsetet. És éppen e képek legtöbbje erős meggyőződéssé érleli eddigi hitünket, hogy a magyar amatőrfényképezés is át fog változni — lassan bár — *művészi fényképezéssé*. És lesznek nekünk is, mint a külföldnek *nagyszámú, világhírű fény-*

Hazatérő búcsusok.

Petrik Albert, Budapest.

újoncokat is, a kik «Az Amatőr» buzdításának és tanításának hatása alatt azzal az elhatározással nyúltak a fényképező géphez, hogy az eddigi mindent lecsettegetés helyett, válogatva, tanulmányozva, megfigyelve és ugyanazt többször is megismételve, «a buta hűség» helyett azt adják vissza, a mit láttak ugyan, de úgy, a hogy azt «lelki szemükkel» látták. A kvantitás helyébe ezeknél is a minőség lépett. A «megörökítési készség» helyébe az értékelés, a gondos megfigyelés: alapos tanulmány. Hogy ez az alapos irányváltozás üdvös eredményt vont maga után, bizonyítják e képek.

A művészetek nem ismernek határkövet. Az «eddig és ne tovább»... ismeretlen fogalom a művészetben. Épp

képező művészeink, a kik a magyar művészetnek, de a magyar névnek általában is, dicsőséget szereznek majd messze az ország határain túl is. Mert a magyar mindent tud, csak akarnia kell!...

A műmelléklethez ezúttal *Jezsek József* szolgáltatott a művészi eredetit. *Jezsek József* — a mint levelében írja — eddig kizárólag a tájfényképezéssel foglalatoskodott. «Tanulmányfő» című képe — s ez szinte hihetetlen — a harmadik arcképfelvétele. Az előző kettő is birtokunkban van s közülök egyiket lapunk legközelebbi számában mutatjuk be olvasóinknak. Szédületes az a határozott készség, biztonság, a mely e három felvételen megnyilvánul. Első kísérleteivel odaemelkedik e képek mestere, a hová szak-

Tengeri hangulat.

Alfred Lüwy, Wien.

A «Photographische Kunst im Jahre 1904» jegyzék fenntartásával.

fényképezőink hosszú évek során kifejtett állandó gyakorlat dacára is jóformán sohasem, művészi érzékű amatőrtársaink is csak igen hosszú idő múlva, hosszas, alapos tanulmányok alapján. Mert az arcképezés a legnehezebb mesterség a fényképezésben is. Gyakran tapogatódnak e téren még azok is, a kiket más műfajok mestereiként tisztelünk. Hát bizony, a ki e legnehezebb mesterséghez is oly alaposan ért, hogy a gyakorlat útmutatásaira, tapasztalataira, előtanulmányokra nincs szüksége, a ki magából meríti egyszerre mindezt; — az egyenesen praedestinálva van a művészi arcfényképezésre s az elé mi, a régi arcképezők csak ez őszinte megszólítással közeledhetünk: «Mester, alkoss minél többet, hogy sokat tanulhassunk tőled! . . .

Hogy ezek után mégis commentáljuk e képet, annak okát adni alig tudnók. Mert azt, a mi e képet becstessé, elsőrangúvá teszi, látja mindenki, csakúgy, mint mi, a kiktől szokatlan dicséretet váltott ki. *A kép él!* . . . Természetes és — bár nem ismerjük modelljét, meggyőződésként él bennünk a tudat, hogy — hú is. A mi bennünket lebilincsel, az *a lélek*, mely a kepből kisugárzik. A lélek az arcban, szemekben, a mely, a művész lelkén keresztül, képeződött. A beállítás mesés rutinja, az arc kitűnő plasztikája, a nagy ellentétek dacára is, mesés légysége — a mely főleg a mély és átlátszó árnyékokban nyilvánul — a modell klasszikus szépsége, bámulatba ejt. Reméljük, hogy a jövőben többször lesz még alkalmunk Jezsek

József hasonló, vagy még kitünőbb (?) műveivel olvasóinknak gyönyörűséget szerezni, követendő mintát szolgáltatni. Legyen szerencsénk! . . .

Petrik Albert már nem «újonc» lapunk hasábjain sem. Haladása — ha lapunkban eddig megjelent képein végig tekintünk, — meglepő. Nála kitűnően megfigyelhetjük azt a folyamatot, a mely jó izlésű, kitűnő amatőrfényképezőből kifejlődő fényképezőművész alkotásáig képein végigvonul. «Hazatérő búcsúsok» c. képe arról győz meg mindenkit, a ki e bámulatosan szép, az eleven, igazi élettől lüktető kép szemléletébe elmerül, hogy *Petrik Albertben kiforrott művészegyéniséggel* van dolgunk. A mit e művészérsű amatőrfényképező cikkében a művészi fényképezésről ír, azt *tudatosan* viszi át, alkotásaiba. Mert ne higgyék, kérem t. olvasóink, hogy *Petrik Albert* a véletlen szerencsének köszönheti e bámulatosan szép, nyugodtan mozgalmas képét, mely az egyszerű parasztnép áhítatának, a szabad természet ölen való fenséges megnyilvánulását egyetlen jelenetben örökíti meg. *Petrik Albert* e képet úgy látjuk már régen megkomponálta — miként azt a külföld nagy fényképezőinél látjuk — s városi ember lévén kiment valamely vidéki búcsúra, a honnan nyomon követte este felé — a hazatérő búcsúsokat és a mikor oly miliőben, oly csoportulásban, oly mozgalmasságban és oly világításban látta őket, mint a milyenben már egyszer *lelkileg* szeme előtt lebegett e kép, akkor reájuk irányította gépét s meg-

Régi emlékek,

R. Dührkoop, Hamburg.

A «Photographische Kunst im Jahre 1904» jogának fenntartásával.

örökítette — a saját kompozícióját. És ezért hat e kép mi reánk is annyira, a kik a keletkezését így képzeljük. De megerősítik bennünk e hitet azok a képek, melyeket Petrik Albert utóbb hozzánk beküldött. Valamennyi szépen átgondolt művészi alkotás.

Kárász Géza «Domboldal» és «Tavaszi estszürküllet» c. képei finoman megválasztott és feldolgozott természet-intimitások. Igénytelenek, szubtilisak és felette hangulatosak. A «Domboldalon» címűnek ezenkívül szép előtere, — a virágos rét — és kitűnő perspektívája emelendő ki.

Minich Samu ezúttal két újabb képéről számol be olvasóinknak. Az egyik végtelenül bájos, édes gyermek zsáner, a másik a magyar népeletből merített tárgyú. A «Kaszálók» című arató földműveseinket mutatja be munkaközben. A kép zamatos magyarsága, nyugodt mozgalmassága, szép nagy előtere, de főleg dekoratív szépsége — az egész képen kitűnő ritmusban meg-megszakadozó parasztok vonala — hatásának magyarázata.

Bárány Imre «Tükrözés» című képe a helyesen megosztó beállításon kívül átlátszó voltánál — napfényes tavaszi levegő, — *Orsovai Lánosz Nelly* pedig egy «anzix» témának, hangulatos képpé való művészi átformálásáért — gyönyörű felhőzet, tükrözés, füstökádó csavargözös, az innenső partról a képbe belemászó vontatóhajó részek, de főleg a hídnak a kép szélén való elhelyezéséért — érde-

mel elismerést. A külföldiek közül ezúttal *R. Dührkoop*-nak — a nagy hamburgi arcképfényképezőnek — egyik kitűnően megkomponált és megkoncipiált figurális tanulmányát mutatjuk be. Nem tartozunk ugyan a Dührkoop feltétlen hódolói közé, mint a birodalmi és osztrák németek, mert sokszor oly dolgot produkál, a melyben csupán a sablontól való eltérési célzat nyilvánul, ellenben művészi tartalom tekintetében fogyatékos: mégis «Régi emlékek» című képének mélységes belső értéke előtt meghajtjuk zászlónkat. Az a bánatos elmélázás, mely az almárium nyitott fiókjának tartalma felett a kép nőalakjának arcában, fejének, testének tartásában nyilvánul egy költői érzelmi momentumnak, finoman átgondolt és mesterien kivitt megtestesítése.

Alfr. Löwy, bécsi kiváló művésznek «Tengeri hangulat» c. képe egy a bécsi Photo-Club kiállításán szerepelt elsőrangú gummyomatnak kitűnő reprodukciója. Hangulatos voltán kívül — melyet a tükröző égi fény csak emel — főleg teljes folthatásai azok, melyek bennünket lebilincselnek. Az egész kép pedig szép példája annak, hogy napellenes felvételekkel mily festőien hangulatos képeket nyerhetünk.

Kohlman Artúr «Tanulmányfej» című képéről sajnos nem illik e sorok írójának elismerően nyilatkozni, pedig talán jól esnék néha neki is egy kis elismerés.

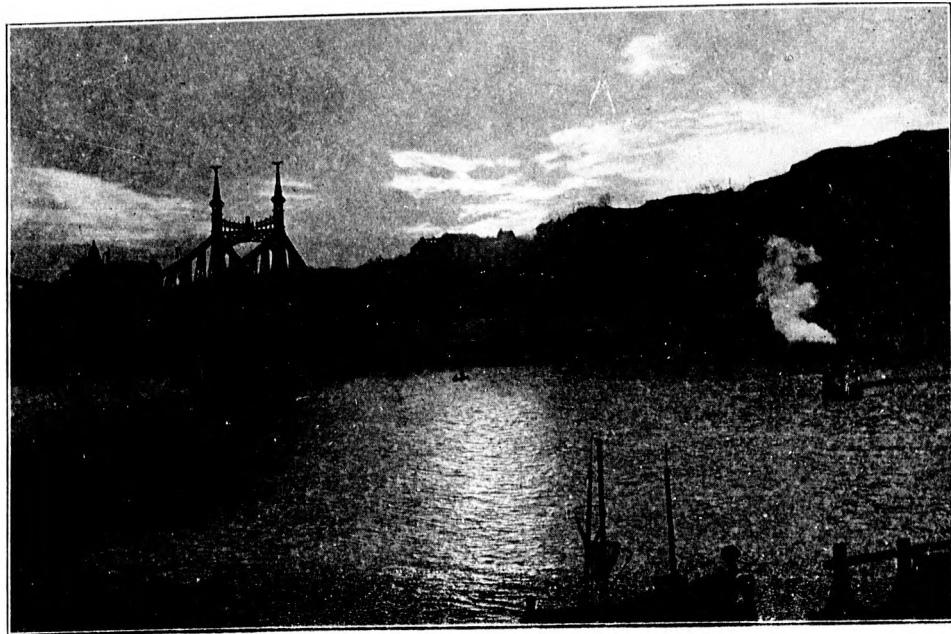
„Agfa“ zsebfilm és filmkazetta.

Az utazó amatőrfényképezők a kazettahiány miatt felvételeikben korlátoztatván, nagyban fogyasztották eddig a tekercsfilmeket. Jóllehet a tekercsfilmeknek sok és jelentékeny hátrányuk van, mindazonáltal számos közismert előnnyel is, — mint könnyű súly, nappali váltás stb. rendelkeznek, a mivel az üveglemezeket az utazásnál teljesen háttérbe szorítják. Hátrányuk, hogy nem lehet tetszésszerint egyes felvételeket előbb kidolgozni, míg a tekercs felhasználva nincs s nem lehet különböző felvételekhez szükség szerint különböző minőségű filmeket, pl. orthochromatikus vagy izolár filmeket használni.

A berlini «Aktiengesellschaft für Anilin-fabrikation» cég «Agfa» zsebfilm elnevezés alatt olyan filmeket hozott forgalomba, a melyek egyesítik magukban a tekercsfilmek összes előnyeit a nélkül, hogy hátrányaikat is bírnák. Az «Agfa» zsebfilmek az «Agfa» kazettákkal kapcsolatosan használva gyökeres újítást jelentenek a fényképezés terén. Váltóztathatók, előhívhatók egyenkint, kényelmesen a nélkül, hogy szét kellene vágni őket, mint a tekercsfilmeket.

Az «Agfa» zsebfilmek hajlékonyak, nem törékenyek, könnyűek s kis térfogatúak s azért minden tekintetben fölülműlják a tekercsfilmeket. Az «Agfa» kazetta sem komplikáltabb, mint egy közönséges kettős kazetta és sokkal egyszerűbb, mint egy tekercsfilmkazetta. A filmek csomagolása, fénybehatást a megvilágítás eszközléséig teljesen kizárja. Az egész eljárás alapját a már évek óta előnyösen ismert kitűnő minőségű «Agfa» planfilm képezi, a mely 0.25 mm. vastagságú celluloid-lemezből s az extrarapid «Agfa» szárazlemezek emulziójából áll. Az «Agfa» filmsomagokban ezen filmlapok a következőleg elcsomagolják: A filmet hosszúkás alakú, egyik oldaláról fehér kartonszalaggal teljesen fénymentesen elzárt fekete papirból készült borítékba akként tesszük, hogy a boríték nyitott oldalán a filmnek két lyukkal ellátott része látható. Ezen boríték fölül a szivartárcákhoz hasonló módon egy másik boríték tolatik úgy, hogy ezen második boríték nyitott oldala az első boríték kartonszalaggal ellátott borítéka alá esik: Az «Agfa» zsebfilmek ilyképen csomagolva tucatonkénti csomagokban kerülnek forgalomba.

Az «Agfa» kazetta a lehető legegyszerűbben szerkesztett, s épen ez nyújt biztosítékot arra, hogy biztosan működik. Faráma, a mely a felső és alsó fémtolózár által változik át kazettává. A tolozár nyílásán kívül a kazettának két szemközt fekvő végén keskeny nyílás van. A filmlapot ezen a nyíláson át a fehér kartonszalaggal ellenkező végénél fogva toljuk be a kazettába. A filmlapot addig toljuk befelé, míg a másik nyílásnál a boríték vége elő nem tűnik. A kartonszalagon levő «Emulsion» jelzés azt jelenti, hogy azon az

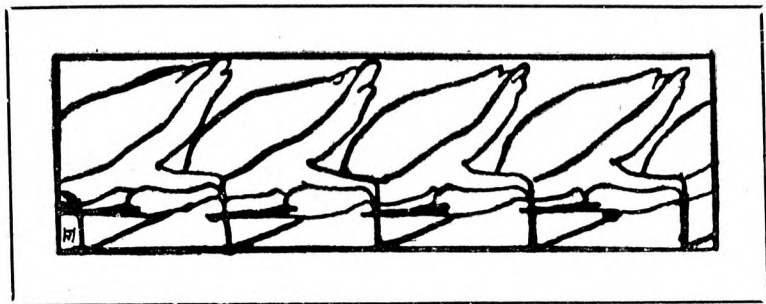
Alkony.

Orsovai Lánca Nelly, Budapest.

oldalon van a filmnek réteges vagyis fényérzékeny fele. A betétnél tehát ügyelnünk kell arra, hogy a filmnek ezen oldala kerüljön az objektívvel szembe. Figyeljünk továbbá arra is, hogy a filmet egyenesen, meghajlás nélkül helyezzük be a kazettába. A kazettanyílásból mindkét végén kiáll a filmboríték vége, még pedig egyik oldalról a fekete, a másik oldalról pedig a fehér része. Először a külső borítékot húzzuk le a filmről a fekete végénél fogva s csak ha a fényrekeszt, zárat stb. előkészítettük, akkor húzzuk le a belső borítékot a kiálló fehér kartonnál fogva. A belső boríték lehuzása után a filmlap megvilágításra készen áll. A filmlap hordozójául fémtolózár szolgál, mely rugó segítségével a filmlapot síkban tartja. A megvilágítás után a kazetta elő részén levő fémtolót a rögzítőig kihúzzuk s utánna ismét visszatoljuk, mi által a kazetta új filmlap befogadására készen áll. Ily módon a kazetta 30 filmcsomagot képes befogadni. A kazettát a sötét kamrában üríthetjük ki úgy, hogy az eddig érintetlenül hagyott hátsó tolozást kihúzzuk, kiemeljük, a tollrúgóval ellátott fémlapot s a filmlapokat a kazettából egyszerűen kirázzuk. A filmlapokat tetszés szerint vagy azonnal előhívhatjuk, vagy pedig későbbi előhívás végett a minden csomaghoz mellékelt jól záró fekete borítékba csomagoljuk. A két könnyű tollrúgóval ellátott lemezt pedig visszahelyezzük a kazettába. A tolozást betoljuk s a kazetta ismét készen áll 30 új felvételhez. Az «Agfa» kazetta nagyságra nézve akkora, mint egy közönséges kettős kazetta. Egy tucat «Agfa» csomagfilm pedig bármely kabátzsebben könnyen elhelyezhető.

B—a.

Kérjük lapunk barátait, hogy amatőr-ismerőseik címét velünk, lapunk terjesztése céljából, közölni szíveskedjenek.

Hazai krónika.

A dési áll. gymnasium kiállítása. — Saját tudósítónktól. Dés, 1905. június hó. — Az Amatőr egyik régebbi számában *Kohlman* Artúr úr. arról emlékezik meg, hogy hazánk középiskoláiban a fényképezést is meg kellene ismertetni a tanítványokkal. Noha legalább is egy-két évtized fog eltelni, míg ez életrevaló eszme a megvalósulás teljes stádiumába léphet, néhány középiskolánkban már is tapasztalható, hogy tanárok nemcsak jó szemmel nézik növendékeiknek e foglalatosságát a fényképezést, — hanem buzdításukkal és támogatásukkal maguk is hozzájárulnak terjesztéséhez. Vannak ugyan nagy számban olyan maradi pedagógusok, kik a fényképezést tanítványaik megterhelhetése miatt károsnak tartják, de viszont szép példáját találjuk annak az esetnek is, midőn a növendékek tanáraik pártfogása mellett valóban szép munkát végeznek. A jelen év vége felé midőn a tanítványok a kötelező tananyagot már elvégezték, a fizika tanára «Az Amatőr» érdekes s tanulságos cikkét olvastatta föl a tanóra alatt a növendékek által. E példát első sorban a dési állami főgymnázium június 15-én megnyitott rajzkiállítással egybekötött fényképkiállításán — melyen több, mint 150 fénykép, köztük 20 bromézüst nagyítás látható — szolgálta. Dési gimnázium igazgatója *Körösy György* dr. maga is lelkes híve a Daguerre művészetének. A most megnyitott kiállítás, melyet a város előkelő közönsége folyton látogat, nem csak arra nézve, szolgáltat tanulságot, hogy ily munka mennyire fejleszti az ifjú emberek ízlését s technika ügyességét, de a többi fényképezéssel nem foglalkozó diákokkal is megkedvelteti e hasznos és kellemes foglalatosságot. A kiállított képek művésziességéről ugyan még nem igen szólhatunk, de ízlésről és technikai képességről annál inkább. Reméljük, hogy 1—2 év múlva az előbbi sem fog hiányozni. *Veszprémi Jenő.*

Pályázat amatőr-fényképezők részére. A Magyar Hírlap pályázatot hirdet amatőr-fényképészek számára. Kíváncsiak aktuális érdekes eseményekről készített fényképfelvételek. A felvételeknek nem kell kidolgozva lenniök, elég ha az illető amatőr a kép negatívumát beküldi; de feltétlenül megkívánja, hogy valamely éppen aktuális vagy érdekes eseményről készüljön s minél gyorsabban beküldessék. A pályadíj 100 korona, a melyet a szerkesztőség minden hónap elsején ítél meg az abban a hónapban érkezett és közölt legérdekesebb, legjobb fényképnek. A közlés bármely érdekes eseményéről készülhet a felvétel. Eddig az a rövid kis felhívás, melyet a Magyar Hírlap szerkesztősége hozánk juttatott, de a jelentősége annál nagyobb. A párisi *Matin* mintájára a Magyar Hírlap az első napilapjaink közül, mely az amatőr-fényképezőkkel érintkezésbe lépve, a rossz aktuális rajzok helyett jó fényképeket közöl. És ezzel újabb bizonyítást tesz arról, hogy a haladás iránt mily finom érzéke van. Természetes tehát, hogy a versenyben, melyet rendez, az aktualitások fényképezését kultiváló olvasóink is ki fogják venni részüket.

Fényképezési eljárások.

A Premofilmekről. A premofilmelek nap-nap után mindjobban tért hódítván, alkalmasnak véljük ezekről egyet-mást, részint saját tapasztalataink után, részint másoktól hallott megjegyzések nyomán — elmondani. A premofilmeleknek tekercsfilmekkel szemben előnyük, hogy nem göngyölödnek, s miután a számok nincsenek a fedőpapíron, a képen nem látszanak. A surlódás következtében előállani szokott villamos kisütések legritkábban észlelhetők. Előhívásuk kényelmes. A váltás egy fogással történik, nem kell a kis vörös nyílason a szám megjelenését lesni. Kérdés támadhatna most az iránt, vajon a fénytől teljesen elzártak-e a lapok a meg nem kezdett csomagban? A váltás alkalmával történhetnek-e dörzsvillanyosság által előidézett kisülések? Fordulnak-e elő nehézségek a váltásnál és a feldolgozott csomagok a kazettából való kivételénél? Végre, laposan és simán, mindig egy másikban fekszenek-e a lapok a csomagban? E kérdésekre saját tapasztalataink alapján a következőképp válaszolhatunk: Fény a csomag tartalmát, ha azt óvatosan kezeljük nem érheti, csak arra kell figyelniük, hogy a csomagot meg ne nyomjuk. A negatíven fekete pontocskákban nyilvánuló villamos kisütések csak akkor keletkezhetnek, ha a váltásnál a szalagot gyorsan húzzuk ki, mert a fedőpapír tükrösíma lévén, a dörzsolás nagyon kis méretű. A váltásnál nehézségeket még eddig nem tapasztaltunk. A lapok fekvése ellen volna azonban némi észrevételünk. A meleg és esetleg nedvesség által befolyásolt filmlap ugyanis néha nem fekszik teljesen simán, ezt azonban a képen aig lehet észrevenni; de ugyanaz a hiba megvan a tekercsfilmeknél is sokszor még nagyobb mértékben. Ismételjük, hogy zavarólag ez a legritkább esetekben hat. Elkerülhetjük azonban ezt a hibát, ha az objektivet egy kissé lediafragmázzuk, ezáltal az a néhány tized milliméternyi különbség kiegyenlítődik és a kép tökéletesen éles lesz és minden nagyítást elbír. Tapasztaltuk azt is, hogy a filmlapokon néha a fekete papírhoz való surlódás következtében szürke, sötét fekete vonások vannak, de ezek az előhívásnál eltűnnek és a kész képet nem befolyásolják. A tekercsfilmmel szemben tehát oly nagyok a Premolapos filmek előnyei, hogy ezek használatát mindenkinek ajánlhatjuk. Nem drágább, mint a tekercsfilm, de jobb. Kazettát pedig majd minden készülékhez gyártanak, vagy készíthetjük hozzá. A Kodak-társaság kazettái jók ugyan, de nehezen illeszthetők a készülékekhez, ellenben igen jó és praktikusat készít a Dr. Krügener cég Frankfurt a/M.-ban.

R. G. A.

Pillanatfelvételek szabadkézből. Oly pillanatfelvételeknél, melyek $\frac{1}{15}$ mp.-nél tovább tartanak felette lényeges és sok függ a gépnek nyugodt tartásától. Ha tehát gépünket állványra nem csavarhatjuk, erősen meg nem támaszthatjuk, s így szabadkézből kell eszközölnünk a felvételt, akkor ügyeljünk a következő jónak bizonyult kis szabályra. A pillanatzárát csak akkor csettintsük el, ha tudónk a kilélegzés után csaknem levegőmentessé vált és a felvétel alatt tartuk lehetőleg vissza lélegzetünket. A gépet pedig szorítsuk jó erősen testünkhöz.

A Farmer-féle gyengítő. A gyengítés ellen sokszor az a panasz merül fel, hogy a gyengítés nem egyenletes. Ezt elkerülhetjük, ha a gyengítő oldathoz minden 100 cm³ után 10 c n³ jégezetet adunk. Így a gyengítő hatása, valamivel lassúbb ugyan, de egyenletes; a finomabb részletek megmaradnak és a negatív fedetlen, de fátyolos részei teljesen üvegtiszták lesznek. A gyengítő általános használatára igen jók a következő oldatok:

I. oldat (közömbös):

250 gr. víz,
12.5 gr. fixáló nátron.

II. oldat (alkálikus):

250 gr. víz,
12.5 gr. fixáló nátron,
2.5 gr. szóda.

III. oldat:

200 gr. víz,
5 gr. vörös vérlúgsó.

A gyengítőt legjobb közvetlenül használat előtt elkészíteni. Az oldatok aránya esetről-esetre más. Igen sűrű negativekben és túlhívott brómmezüst képekben 100 részt veszünk a II., és 5 részt a III. oldatból. A negatív előbb jól kiáztatandó. Túl expozíció vagy túlhívás folytán fátyolossá lett negatívok következő módon kezelendők. Az I. oldatból veszünk 100, és a III. oldatból 10 részt. Ha a hatás esetleg nem elegendő, úgy a III. oldatból még néhány cseppet teszünk hozzá. Ezen oldatban a fátyol teljesen eltűnik. R. G. A.

A homályos lemez átlátszóbbá tétele. Kevésbé világos enteriörök felvételénél megesik, hogy a beállítás különös nehézségekbe ütközik, a homályos lemezen létrejött kép sötétsége miatt. Ha ilyenkor a homályos lemezt kevés glycerinnel bekenjük, az átlátszóbbá vált helyen a kép sokkal jobban meglátszik, a mi a beállítást feltűnően megkönnyíti. Az ilyen átlátszóbbá tett lemez a rajzolat finomságát is emeli, célszerűen alkalmazhatjuk tehát a módszert, mindenkor, ha a beállítás különös finomságára helyezünk súlyt. — Később a glycerint nedves ruhával könnyen letörölhetjük.

Lemezek erősítéséhez. Ha lemezünk előhívása után az a nézetünk, hogy az megerősítendő, várjunk ezzel addig, míg a lemez teljesen megszárad. Ezáltal hármas célt érünk el. Először már a száradás folyamatában önmagától is némileg megerősödik a lemez és gyakran a már száraz lemezt látván nem is véljük többé szükségesnek az erősítést. Másodszor a lemezt nemcsak átnézetben, hanem fektében is megtudjuk itélni, ha azt üvegoldalával fehér papírlapra helyezük, miáltal egyes részletek az árnyékban is láthatóvá válnak. Harmadszor az erősítő nem hatol oly gyorsan száraz rétegbe, mint a nedvesbe, miáltal a túl-erősítés vagy sárga fátyol veszedelme sem fenyeget oly nagyon.

Régi lemezek és filmek használhatóvá tétele. Tudvalevő dolog, hogy ha lemezek vagy filmek soká elfekszenek, fátyolossá válván, használhatóságuk tetemesen csökken, sőt teljesen megszűnik is. Mint a «Prager Tagblatt»-ban olvassuk Leon Vidal szerint e fogyatkozás felette egyszerű eljárás: a lemezeknek ammoniumbichromatba való rövid bemártása, mosása és szárítása által kijavítható és a lemez vagy film ismét jó karba helyezhető. Ez eljárás követheti a megvilágítást (expozíciót), közvetlen az előhívás előtt történvén, minek előnye, hogy a közbenső szárítás elesik.

Az expozíció idejének pontos mérése.

A néhány másodpercnyi expozíció idejének pontos mérésére szolgáló metronommal csak kevesen rendelkeznek, 1—2 másodpercet pedig zsebórán meghatározni nehéz. Igen pontos időmérő eszközt készíthetünk magunk, ha egy súlyosabb gombot pontosan 1 méter hosszú cérnára függesztünk fel, ez az egyszerű készülék ingát képez, a melynek egy lengése (jobbról balra vagy viszont) pontosan egy másodpercet tesz ki. Célszerűen használhatjuk ezt az ingát nemcsak a felvétel idejének ellenőrzésére, hanem brómmezüst másolatok megvilágításának a mérésére is. Így igen könnyen készíthetünk számos teljesen egyformán exponált másolatot. Megjegyzendő, hogy a míg az inga meg nem áll, akár mily aprók is kilengései, mégis mindig egyforma ideig tartanak. A ki rövidebb időket akar mérni, készíthet magának 1/2 másodperces ingát, ennek hosszúsága 25 cm.

Olajfestmény-reprodukció utánzatok.

Vegyünk fel rendes módon egy arcképet, különösen ügyelve arra, hogy az expozíció idejét pontosan eltaláljuk. A negatív az árnyékoknak megfelelően üvegtiszta legyen, tehát, inkább kissé rövidebben exponáljunk, mint hosszabban. Távolítsuk most el a már felvett személyt és háttérét és körülbelül 1 1/2—2 méter távolságból állítsunk be a homályos lemezre valami kifeszített durva sárgás vagy világos barna zsákszövetet, vagy festővásznat úgy, hogy a vászon képe az egész lemezt fedje. A homályos lemez helyére most visszahelyezzük ugyanazt a lemezt, a melyen az arcképet már felvettük és felvesszük rá másodszor a vásznat. Tehát két felvételt készítenek egy lemezre. A második felvételt nem szabad teljesen kiexponálnunk, csupán csak annyira, hogy a vászon szövésének a rajza meglátszék. Előhívás és másolás rendes módon történik. A másolat teljesen azt a benyomást kelti, mintha nem a személyt magát, hanem annak olajfestmény portraitját fotografáltuk volna. Hogy a hatás teljes legyen, ahhoz természetesen az expozíció idejének helyes eltalálása szükséges. Ebben egyedül a vászon expozíciója okoz némi nehézséget. Az expozíció a vászon színe és megvilágítása szerint ingadozik. Legcélszerűbb erre nézve előre egy-két próba expozíciót eszközölni. Világos fehérítetlen zsákvászon-szövet körülbelül annyi (vagy kevesebb) expozíciót követel, mint maga az arckép. —n—a dr.

Kitűnő homályos üveg. Minden üzletben vásárolt homályos üvegnél jobbat készíthetünk magunk is — házilag — a következő módon: Egy exponálatlan száraz lemezt alaposan kifixálunk. Azután 10%-os chlorbarium oldatban mossuk és végül 10%-os chlormagnesium fürdőbe mártjuk. Mindezek után megszáritjuk a lemezt, kifogástalan beállítási homályos üveghez jutván ily módon.

Művészi lágy konturok arcképeken. Csak kevés amatőr bővelkedik annyira anyagiakban, hogy különféle munkáihoz különféle objectiveket szerezhetne be. Az univerzális objectivek arcképekhez mind túlélesen dolgoznak. Lágysabb körvonalakat kapunk ugyan (a mint az szokásos is), ha a képeket nem állítjuk be teljesen élesen, hanem akkor rendesen van valami a képen, a mi élesebb, mint az arc. Pedig a lágy kontur mellett is megköveteljük, hogy mégis az arc legyen legélesebb, azaz a többi, a mi még a képen látható, az arcnál még elmosódottabb legyen. Baj az is, hogy a homályos lemezen nehéz megítélni az elmosódottság fokát. Nehéz megmondani, hogy mikor eléggé

lágynak a körvonalak és mikor túlelmosódott, használhatatlan a kép? Legcélszerűbb tehát a képet magát legélesebbre beállítani és a másolásnál a negatív és a papír közé egy vékony, átlátszó hárttyát tenni. Használhatók e célra elromlott filmek zselatintól megtisztított celluloid lapjai. Ezek igen vékonyak, $\frac{1}{10}$ milliméternél valamivel vékonyabbak. Kellő légyságot nagyobb képeken tehát csak több (2—3) rétegben adnak. Igen jól használhatók a kereskedésben «Mária-üveg» név alatt forgalomban levő, teljesen átlátszó zselatinlapok is. Ezek vastagsága $\frac{1}{10}$ — $\frac{3}{10}$ mm. közt ingadozik. Általában nagyobb képek több elmosódottságot követelnek, mint a kicsinyek. Míg az apró vízitépek bármilyen élesség mellett sem sértik a szemet, addig egy igen élesen kirajzolt nagyobb kabinet-fejnél vastagabb Mária-üveget kell használnunk a kívánatos légység elérésére. Megjegyzendő, hogy a légysággal lépést tart az apró részletes rajzolat (apró foltok, ráncok) teljes eltűnése. A légység fokozása tehát bizonyos mértékben a retouchet helyettesíti.

Új nappali fény melletti előhívó. Minden amatőrt bizonynyal érdekelni fogja, hogy az idei fényképezési évad derekán is oly új vegyi készítmények kerülnek a forgalomba, melyek lehetségessé teszik lemezeknek és filmeknek az olyannyira kellemetlen sötétkamara nélkül való előhívását és rögzítését. És pedig anná is inkább, mert bizony a sötétkamarában való dolgozás nemcsak, hogy kényelmetlen és kellemetlen, de ezenfelül utazásaink, kirándulásaink alkalmával nem is áll mindig rendelkezésünkre. Örömmel vesszük tehát tudomásul azt a hírt, hogy a *hanau* *Gekawerke* gyár oly vegyi készítményekkel lepi meg az amatőrvilágot, melyek a közönséges, mesterséges, sőt nappali fény melletti eredményes munkát lehetségessé teszik. A «Geka-Tageslicht-Entwickler» elnevezésű előhívó teljesen fátyolmentes, erőteljes negativeket ad és a régebbi ilyfajta készítményekkel szemben az az előnye, hogy egy előzetes pl. coxinfürdőt feleslegessé tesz és átlátszóságánál fogva az előhívás menetének éber ellenőrzését lehetségessé teszi. Töltényekben, — melyek világossárga oldatot adnak, továbbá telített vörös oldatban, mely négyszeres vízzel hígítandó és használatra kész vörös oldatban kerül forgalomba. Normálisan megvilágított lemezek 4—5 mp. alatt teljesen előhívók és leöblítés nélkül a fény lehető kizárásával — pl. fekete kendő alatt — savanyított fixáló fürdőbe kerülnek, a mely lehetőleg a fénytől távol álljon, vagy lefödessék. A lemez szintelen; a lemezen és ujjakon tapadó festék a rögzítő fürdőben legott elszíntelenedik. Rögzítés után kimossuk a lemezt, csakúgy mint más esetekben. Filmeket és bromézüstpapírokat az ismert filmtartó segítségével hívunk elő, a mennyiben a filmet vagy papírost rétegével felfelé üveglapra helyezzük és a kettőt együtt a filmtartóba szorítjuk, illetve feszítjük. Végül még ügyeljünk arra, hogy az előhívó a réteget állandóan 2 cm. magasságban borítsa. Ugyanez elven alapszanak a *chromosulfon*- és *chromocarbon*-készítmények. A *chromosulfon*, illetve *chromocarbon* oly sulfit, illetve szóda, a mely festékanyaggal lévén preparálva, az aktinikus fénysugarakat teljesen elnyeli s így a lemezre keresztül nem bocsátja. Bármely előhívó tehát, melyet *chromosulfonnal*, vagy *chromocarbonnal* állítunk össze,

sárga oldatot ad, mely a sötétkamara mellőzhetését és lámpa, gáz, sőt nappali fény melletti eredményes előhívást is lehetségessé teszi, a mennyiben teljesen tiszta, átlátszó és fátyolmentes negativeket ad. Felhívjuk tehát olvasóink figyelmét ez érdekes újdonságra és szívesen vesszük, ha velünk ez új készítmény használata körüli tapasztalataikat időről-időre közlik.

Olvasóink köréből vett gyakorlati tapasztalatok. Csak nemrégiben nyitottunk «Különfélék» c. alatt új rovatot lapunkban s ma már lapunk gazdag és változatosan érdekes tartalmát újabb *állandó* alkotórészszel óhajtjuk kiegészíteni. U. i. felette fontosnak tartjuk, hogy azok a gyakorlati tapasztalatok, a melyeket olvasóink a fényképezéssel való foglalatosságuk közben szereznek és a melyek gyakran — bármily jelentékteleneznek látszanak is — *közérdekek*, az amatőrök összességének tudomására jussanak, tanulságára szolgáljanak. Mutatóba alább közlünk egy ily — egyik hű olvasónk közölte tapasztalatot és felkérjük olvasóinkat, hogy hasonló közérdekű — és pedig: fényképezési készülékeik, objektiveik a használt lemezek, papírok, vegyszerek, továbbá a felvételnél beállítás, expozíció, előhívás, szárítás, retus (?) másolás, lemezmegóvás, nagyítás, stb., stb. körül szerzett — tapasztalataikat velünk közölni szíveskedjenek.

Másolatok kiáztatása. Hosszú idő óta már és a legjobb eredménnyel használom a lemezeim kiáztatására szolgáló bádoggal öblögetőedényeket papírosmásolataimnak kimosására is. E mosókészülék minden amatőrtársam előtt ismeretes lévén, annak leírását mellőzhetőnek vélem. Az edénynek rekeszes betétje rendszerint 24 lemez befogására alkalmas. E betétbe vízszintesen üveglapot helyezek, hogy a másolatok keresztül ne essenek, hanem mint a lemezek a fenéktől, néhány centiméternyi magasságban maradjanak. Vegyi alkatrészeket tartalmazó víz tehát nem éri azokat többé, amennyiben lefolyván róluk, az edény alsó nyílásán ömlik ki. Ha több másolatot áztatandó ki, akkor a rekeszekbe egymástól egyenlő távolságban négy üveglapot tolok, mi által öt egyenlő nagyságú rekesz keletkezik, melyeknek válaszfalait és alapját üveglapok képezik. A legtöbb papírfajta akként hengerelhető, hogy a rekeszekben szivarka módjára egymás mellé helyezhető. Ily módon vagy 30 másolat helyezhető el. Az egész edényt azután a vízvezeték alá helyezem és már $\frac{1}{2}$ — ha igen sok másolat van benne — 1 óra elegendő a teljesen alapos kiáztatásra. Ha oly papírossal dolgozunk, a mely nem hengerelhető (pl. a dekkó), akkor minden egyes másolatot külön-külön üveglapra helyezük és ezt a papírral együtt az egyes rekeszekbe toljuk. Természetesen ennek a tartály betétjének vízbe mártása előtt kell történnie. A mint ez megtörtént, minden egyes másolat két-két üveglap között merőlegesen úszik, a melyek lesüllyedését vagy felborulását megakadályozzák. A magam részéről kitűnő eredménnyel alkalmazom ez eljárást és követését is melegen ajánlhatom amatőrtársaimnak.

M. L. dr.

Lapunknak komoly irányát az utóbbi időben a külföldön, főleg Németországban mindjobban ismerik fel azok, a kiknek hivatása, hogy az amatőrök kezébe egyre tökéletesebb eszközöket adjanak, melyek segítségével azok teknikailag is egyre tökéletesebb képeket állíthatnak elő. Ez örvendős eredményről számot tesz az a sok küldemény — mint papírosok, lemezek, vegyiszerek mintái, árjegyzékek, folyóiratok, önálló szakmunkák, egyes kisebb-nagyobb ismertetések és sok más egyéb produktuma a külföld fotoiparának és irodalmának — mely naponta szerkesztőségünkhöz beérkezik. Minthogy pedig e szerek nagy része romlásnak van kitéve és szerkesztőségünknek tagjai a felhalmozódó anyagot legfeljebb csak kipróbálni — de nem egyszer mind az egészet felhasználni — képesek, ezért elhatároztuk, hogy ezeknek nagyobb részét ezentúl *előfizetőinknek* rendelkezésére bocsátjuk akként, hogy minden egyes számban beszámolván a legújabb beérkezett ipari cikkekről, azokat betűrendben előfizetőinknek kívánságára a postaköltség előzetes beküldése esetén *teljesen ingyen* bocsátjuk rendelkezésére. Ily módon egyúttal azt is lehetővé akarjuk tenni, hogy előfizetőink a legkülönbözőbb gyártmányokkal könnyebben és a nélkül ismerkedjenek meg, hogy e kísérletük, nagyobb mennyiségben lévén kénytelenek vásárolni, tetemesebb pénzáldozataikba kerüljön. Alább közölvén a beérkezett dolgok lajstromát, megjegyezzük, hogy egy-egy előfizető egyelőre csak egy-egyféle cikkre reflektálhat. A küldeményt minta érték nélkül szállítjuk és a mennyiben valamelyik cikk időközben — a beérkezett ily tárgyú levelek időbeli sorrendjét tartván szem előtt — már elfogyott volna, más, esetleg hasonló célra szolgáló, de ugyanazon gyártmányú cikket küldünk. Az alábbi sorozatban csakis a «B» és «C» kezdőbetűs olvasóink és eddigi munkatársaink — cikkek és képek tekintetében — vehetnek részt. Ez iránti megkeresések lapunk áruminta-osztályához (Budapest, VII. Király-utca 89.) intézendők. *A kért és átvett szerek ismertetését kérjük.*

Árjegyzékek. A Kodak Ltd. az 1905 - 1906. évi árjegyzékét lapunk múlt számának zártakor vettük már. Ez árjegyzék külső címlapja a finom angol ízlés és szép kivitelnek, a színes nyomásnak dísz. Valóságos pasztell!... A kép pedig, mely címlapúl szolgál bájosan kedves. A művészies címlapot felette gazdag — a fényképező gépek, alkatrészek, felszerelések, lemezek filmek, fényérzékeny papírok, levelezőlapok, továbbá kartonok, filmvágó, lemez- és filmtartó készülékek legújabb modelljeit tartalmazó — és ábrákkal illusztrált árjegyzék követi. Érdeklődőknek *lapunkra való hivatkozás esetén* ingyen és bérmentve küldi meg a Kodak Ltd, Wien I. Graben 29.

A Camerawerk Sontheim am Neckar (Württemberg) cég «Nettel» elnevezésű, Németországban közismert klappkamarájának, — amely a plakátjai szerint «Das Ideal ernster Amateure ist die Nettel», — «Ceves» film-klappkamarájának, az Orthostereo-Nettel, Koerma és Kibitz kamaráinak ismertetéseit juttatta hozzánk.

Plaibel & Co, Frankfurt a. M.—i cég, kitűnő objektívjeiről, melyek ár tekintetében jelentékenyen olcsóbbak sok hasonló jó gyártmányú objektíveknél, a Tele-Pecor elnevezésű tele-objektíveiről szóló ismertetést, a Dr.

Krügener ugyancsak frankfurtammajnai gyár pedig Delta, Trix, Dux, Teddy, Minimum zweiverschluss gépeiről Million-filmpack-kazettájáról és sok más egyéb gépről, alkatrészeiről szóló árjegyzékét küldte be. Sajátságos — de jogosult — hogy e cég finomabb gépeihez a Plaibel & Co cég «Doppel-Orthar»-jait szereli.

Hoh & Hahne. Fabrik photographischer Apparate, Leipzig cég nagy képes árjegyzékét küldte be. Ebben különösen a Hoh & Hahne cégnek specialitását képező órási reprodukciós kamaráit, az ahhoz való kazettáit mutatja be. Bennünket amatőröket azonban főleg az érdekel, hogy e cég újabban színérzékeny lemezeket és kitűnő jó színszűrőket is gyárt (l. hirdetés). A Hoh & Hahne cég, mely reprodukciós kamarák tekintetében *elsősorú*, nagy fényképezési export szaküzlettel is bír. A címe Hoh & Hahne Leipzig, Reichstrasse 6.

Művészi fényképezési árjegyzékek. Igazán művészi kivitelű az a 100 oldalra terjedő *díszes* árjegyzék, melyet a Voigtländer & Sohn A. G. braunschweigi régi híres optikai cég a napokban bocsátott ki. Ez árjegyzék teljesen új irányú illusztrációival nemcsak a kezdő és haladottabb, hanem a kiváló művészi fényképezőknek is hasznos útmutatásul szolgál. A valóban elsősorú minőségű fényképezési objektívek és gépek lényegének ismertetése mellett megtaláljuk benne a gyújtávolságoknak a lemez nagyságához, a fényerőnek a mélységhez való viszonylatát, a végtelenségi pont fekvésének a gyújtávolságok szerint rendszeresített helyét, a látószög meghatározását és sok más egyebet, a mit eddig árjegyzékekben — sajnos — nélkülözni kénytelenek voltunk. Mindezek az adatok nemcsak a kiváló jó tulajdonságairól eléggé ismeretes Voigtländer-féle objektívekre vonatkoznak, hanem olyannyira általános irányúak, hogy más gyártmányok használatánál is alkalmazhatók. A fényképezés terén egyáltalán előforduló teoretikus kérdések ily önzetlen és tökéletes fejtegetéseért az egész fényképezési világ, hálás elismeréssel fog adózni a braunschweigi Voigtländer cégnek, illetve a cég optikai gyára tudományos vezetőjének, Dr. H. Harting-nak, a csaknem 60 oldalra terjedő fejtegetések szerzőjének. Hogy e gyönyörű árjegyzéket mindenki megszerezhesse, a Voigtländer cég — a mint értesülünk — hajlandó azt 30 fillér portoköltség beküldése esetén minden érdeklődőnek díjtalanul megküldeni, *a ki lapunk ismertetésére hivatkozik.* Mi a magunk részéről a látottak után saját tapasztalataink alapján a művészi fényképezés minden igaz barátjának a legmelegebben ajánlhatjuk.

Das Bild. Megjelent már a «Neue Photographische Gesellschaft» A. G. Steglitz-Berlin cég ily című új kis folyóiratának második száma is a következő tartalommal: Lenta-Papier, Photographie in natürlichen Farben (Folyt.), Unsere Kunstbeilage, Fragekasten. A kis füzetet Rudolph Dührkoop, hamburgi jeles arcképművész (N. P. G. II. bronz- ezüst papíron készült eredeti contact másolatú) arcképtanulmánya díszíti. A «Das Bild» havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ára egész évre M. 2. Egyes szám ára 20 Pf. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál, vagy a «Neue Photographische Gesellschaft A. G. Steglitz-Berlin» hirlapkiadó-osztályánál.

Die Schönheit. Ismételten volt alkalmunk már ezt — az emberi test esztétikáját kultiváló — kiválóan szép és művészi folyóiratot ismertetnünk, melynek utolsó számát (III. évf. 3. füzet) most vesszük kézhez. A sok kitűnő cikk és vers mellett bennünket első sorban azok a művészi aktfényképek érdekelnek, melyeket az aktfényképezés mesterei bocsátanak e művészi folyóirat rendelkezésére. Ezek közül ez utóbbi számban különösen kiemelendők Herdis Duphorn: «Anbetung», Dr. Ed. v. Maier és

Elisar v. Kupfer: «Antinous», «Olympos», Hanni Schwarz: «Im Morgengrauen» és W. v. Gloeden: «Idyll» c. képe, melyek a művészi aktfényképezés iránt érdeklődőknek tanulságul szolgálhatnak. Mint az előző számokat, úgy ez utóbbit is, ezenkívül még számos festmény, szobor, rajz és iparművészeti tervek reprodukciója díszíti. A «Die Schönheit» előfizetési ára egész évre M. 9, egyes szám ára 80 Pf. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál.

Fényérzékeny papírok és lemezek. A Kodak Ltd. bécsi telepe két csomag fehér és tónusos Royal bróm-ezüst papírost és egy csomag újfajta Eastman-féle lemezt küldött be lapunk árúmintá-osztályához kipróbálás, kísérletezés végett. A Royal-papíros 18 × 24 cm. alaku és minden csomag 12—12 lapot tartalmaz. A lemezek 9 × 12 cm. nagyságúak. A papírosból, a meddig tart, mintát küldünk. A lemezeket — egy tucat lévén csak — a szerkesztőségi tagok általi kísérleti felvételekre fordítjuk.

Dr. Lüttke & Arndt hamburg-wandsbecki nagy gyár pótlólag 5 csomag «autopapíros»-t és 5 csomag tiszta platin-színezésre alkalmas «Lutar-mattpapíros»-t küldött be. Az egyes csomagok 6—6 lap 9 × 12 cm. nagyságú papírlapokat tartalmaznak és előfizetőinknek 10 fillér porto beküldése esetén (bérmentve) rendelkezésére állanak.

Franz Hanfstaengl müncheni bajor kir. udv. műintézet, a mely kiválóan jó minőségű pigmentpapíros gyártásával is foglalkozik, nem ugyan papírost, de mintaképet küldött be szerkesztőségünkhöz. E mintaképek mind egy nagy karton'apra ragasztvák és a legkülönbélebb színeknek és azok megenynyi árnyalatának bemutatására szolgálnak.

Adás-vétel-csere. Eladó egy 9 × 12 Lloyd luxus kamara, film és üveglemezre, univerzális aplanattal f/8 E sor, Bausch és Lomb-félé «Unicum» zárral, cím a kiadóhivatalban.

Eladó használt, de jó karban levő: Zeiss-féle Film-Palmos 6 × 9 gép Unarral, F: 4.5, redőnyzárral, bőrtáskával 200 koronáért.

Eastmann Kodak 6 × 9 arcképrátéttlencsével, bőrtáskával 30 koronáért.

Aluminium kandis-szerkezetű állvány bőrtokban 15 koronáért. Cím a szerkesztőségben, a hová írásbeli ajánlatok is intézhetők.

Pánikot előidéző magnéziumfény. Csak nemrégiben történt, hogy Zágrábban, a «Turul» léghajónak éjjeli felszállásához óriási tömeg verődött össze. Alig, hogy a léghajó feleresztetvén, emelkedni kezdett, hirtelenül fellobbantak egy fényképező magnézium lámpái. A tömeget — abban a hiedelemben, hogy a léghajó robbant fel, — páni félelem fogta el és egymáson keresztül gázolva mindenki menekülni igyekezett. E közben igen sokan a felszállás helyét környező árokba buktak és súlyosan megsérültek. Minthogy a nyári idő alatt gyakrabban előfordulhat az az eset, hogy népünnepélyek, társas kirándulások stb. alkalmával hasonló éjszakai magnézium felvételekre kerülhet a sor, figyelmébe ajánljuk olvasóinknak, hogy ily esetekben — viszont a póz kikerülése kedvéért — már jó eleve juttassák a közönség tudomására a magnéziumfény melletti felvétel esz-közlését. Nézetünk szerint legjobb azt már a nyomtatott programokba, plakátokba vagy az újságokban megjelenő előzetes közleményekbe felvéteni. Ily módon hasonló bal-eseteknek elejét vesszük.

Amatőrök figyelmébe! A Váci-körút és környékén lakó amatőröknek figyelmét felhívjuk Bienenstock József és Fia optikai és fényképezési szaküzletre (VI. ker., Váci-körút 47., Podmaniczky-utca sarkán), a hol a fényképezéshez szükséges cikkeiket legjobban beszerezhetik. Egyetlen vásárlási kísérlet elegendő arra, hogy erről mindenki meggyőződjék.

IRODALOM.

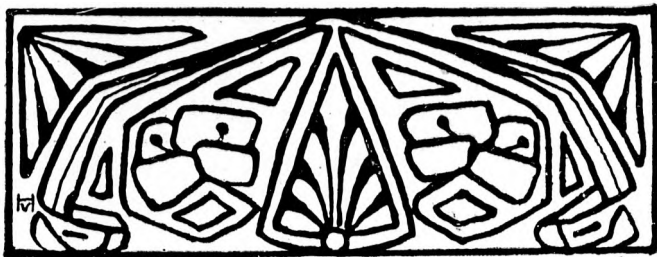
Bessenyei I. Fényképek előállítására	1.20
Meczner S. A műkedvelő fényképezés kézikönyve. Külö-nös tekintettel kezdőkre. 28 képpel és 4 kép-melléklettel	3.20
Moller M. A fotografálás elemei	4.—
Sajóhelyi B. Fotografálás	—.60
Schmidt F. A gyakorlati fotográfia kézikönyve. Kötve	6.—
Allilm M. Die Grundlinien der Amateur-Photographie. Ein kleines Handbuch für Anfänger und Geübte	3.—
— — Die Photographie	1.80
Anschütz O. Die Photographie im Hause. Lehrbuch für Amateure. I. Das Porträt.	3.60
Bühler C. Kleines Lehrbuch der Photographie. Zur Selbst-belehrung	1.20
Burton W. K. ABC der modernen Photographie	1.80
Dawid L. Ratgeber für Anfänger im Photographieren	1.80
— — Die Moment-Photographie	9.60
Emmerich G. H. Werkstatt des Photographen. Ein Hand-buch für Photographen und Reproduktionstechniker, mit 12 Tafeln u. 255 Abbildungen im Text (1904.) kötet	9.60
Eder J. M. Ausführliches Handbuch der Photographie. I. Thl. 1 Hälfte. (A II—IV. kötet is megjelent.)	14.40
Gut Licht. Jahrbuch und Almanach für Liebhaberphoto-graphen. Redig. v. Schnauss. XI. Band. 1905. Füzve 1.80, kötte	2.16
Günzel G. Die Amateurphotographie	1.20
Hanneke P. Die Herstellung von Diapositionen zu Projek-tionszwecken	3.—
Hauberisser G. Wie erlangt man brillante Negative und schöne Abdrücke. 13. Aufl.	1.50
Halm E. Photographie bei künstlichem Licht	3.—
Jahrbuch für Photographie und Reproductions, technisch f. 1904. Herausg. J. M. Eder	9.60
L'Année photographique 1904	3.60
Annuaire Général et International de la Photographie 1904. Kötve	6.—
The American Annual of Photography 1904	6.—
König E. Die Farben-Photographie	3.—
Lettner G. Skioptikon, Einführung in die Projektionskunst. 3-te Auflage	1.80
Loescher. Leitfaden der Landschafts-Photographie	4.32
Miethe A. Lehrbuch der praktischen Photographie. 2. kiadás.	12.—
Schnauss H. Die Blitzlicht-Photographie. 3. kiadás	4.20
— — Photographischer Zeitvertreib. 7. kiadás	4.80
Schnauss J. Leitfaden der Photographie	3.—
Spörl H. Praktische Rezeptsammlung für Fach- und Amateurphotographen	3.60
Vogel E. Taschenbuch der praktischen Photographie. 11. kiadás.	3.—
Vogel H. W. Handbuch der Photographie. 4 kötet	54.—
— — Photographie	3.—
Wagner A. Műkedvelő fotografálás	— 20
Trutat. Le Cliché photographique	4.20
— — Les Procédés pigmentaires	1.50
Rouyer. La Gomme Bricksamatör	2.40

Folyóiratok.

«Az Amatör» 1/4 évre	3.50
Amateur-Photograph. Monatsblatt 1/4 évre	1.50
Mitteilungen, photographische. 24 füzet évenként, 1/4 évre	3.60
Photographen-Zeitung, allgemeine v. Miethe. 52 szám évenként 1/4 évre	3.—
Ratgeber für Amateurphotographen. 24 szám évenként, 1/4 évre	— 96
Wochenblatt, photographische von Gaedicke. 52 szám évenként 1/4 évre	3.—
Bulletin de la Société française de photographie. 24 szám évenként	21.84
Amateur Photographer. 52 szám évenként, egész évre	15.24
British Journal of Photography. 52 szám évenként egész évre	14.40
Photography. 52 szám évenként egész évre	9.60
Gut Licht. 1905.	1.80

E művek és folyóiratok állandóan raktáron van-nak, vagy megrendelhetők

TOLDI LAJOS könyvkereskedésében
Budapest, II. ker., Fő-utca 2. sz.

Szerkesztői üzenetek.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű felvilágosítást minden hozzá intézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy képeket, reklamációkat, valamint minden — a lapra vonatkozó — írásbeli közleményt, lapunk szerkesztőségéhez (VII., Király-utca 89. sz. alá) beküldeni szíveskedjenek.

Azokat, kik képeiket közlés vagy bírálat végett lapunk szerkesztőségéhez beküldik, arra kérjük, hogy a legkifogástalanabb kivitelű, nem pedig elrontott, aranyfűrdőben vagy előhívóban agyonnyomorgatott másolatokat juttassanak hozzánk, mert csakis kitűnő másolatokról készíthető jó klisé, már pedig a szép reprodukció valamennyink közös érdeke. Azonkívül még arra kérjük, hogy a kép hátára nevüket, pontos lakcímüket, valamint a kép címét feljegyezni szíveskedjenek.

P. A. műépítész, Budapest. Cikkét, a mely felette-mód helyes úton jár, köszönjük. Kiadóhivatalunk felszólítását teljesen félreértette, mert a jelen esetben nem «fizetés»-ről, hanem «támogatás»-ról volt szó. Ez pedig kettő. De reméljük, hogy ezentúl még sűrűbb és szorosabb viszonyba lépünk.

M. S. Selymespuszta. Azt hisszük rendben van (?). A két kép klírozás alatt van, egyik talán már e számba kerül bele.

V. J. Dés. A két kép közül — sajnálatunkra — egyik sem közölhető, mert teljesen nélkülözik a művészi jelleget. Amde ez

ne kedvetlenítse el. Megesett ez már sok más hű olvasónkkal is, a kiknek egyike-másika ma szebbnél szebb illusztrációkkal járul hozzá lapunk művészi színvonalának emeléséhez.

Cs. E. Budapest. A beküldött képek közül egyiket, a jobbat klírozottatjuk. A másiknak tárgya ezzel azonos lévén, közlésre nem kerül.

L. Z. Ratosnya. Beküldött képei kitűnő *amatőr-képek*, de nem művésziek. Egy-kettőben azonban sikerült művészi vonásokat találnunk, miért is ezek számíthatnak *esetleges* közlésre. Ezek közül legjobbnak találjuk a nyár címűt. Tessék ily irányban — lapunkat követve — tovább haladni s akkor *több* képére is reá kerül majd a sor.

O. L. N. úrnő, Budapest. Beküldött képei arról győznek meg minket, hogy Ön, bár talán még nem régen állott a Daguerre művészetének hódoló gárdájába, helyes érzelme, jó ízlése révén hamarosan a *művészi* irányba fog sodortatni. Reméljük, hogy a fejlődése is gyors lesz. A beküldött képek közül a legtöbb tárgyánál és beállításánál fogva — egyik sem lévén művészi — nem közölhető. «A kis talián» címűnek póza, kemény, világítása — egyik oldal teljesen fehér, rajz és árnyalat nélkül, a másik fekete, ugyancsak rajz és árnyalat nélkül, — a hibája, «Az orgonák» c.-nek színtelensége, vagyis a színértékek teljes hiánya a hibája. Előállott pedig akként, hogy az orgona színe világos *kék* lévén, az a rendes lemezre felette erősen hat, s így kapta minden részlet, árnyalat nélküli fehéren vakító orgonáit. Az asztal tarka virágos kendője az élénken kápráztató virágokkal erősen konkurál. Legalább valahol kell a képen nyugodt helynek lennie, a hol a szem egy kevés megpihenhessen. «Alkony» — (Dunai részlet) — c. képe az egyedüli, melyben hangulat van s a melynek beállítása is jó. A beküldött másolat azonban apró kis sárga foltokat mutat. A mint gondoljuk — a másolatnak rossz aranyfűrdőben való színezése, rövid ideig való kiáztatása az oka. Új másolatot szívesen látnánk. Kérjük legközelebbi levelében *lakcímét* is megjelölni.

Szerkesztő: *Kohlman Artúr dr.*

Helyettes szerkesztő: *Gara Rezső dr.*

Kiadja: *A szerkesztőség.*

Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10.

ACTIEN-GESELLSCHAFT FÜR ANILINFABRIKATION, PHOTOGR. ABTEILUNG — BERLIN SO. 36

Kapható minden foto-kereskedésben:

-Zsebfilmek

□□□□ Síkfilmek
szabadalmazásra
bejelentett speciális
csomagolásban

nappali töltésre az Agfa-kazettába!

„AGFA“

védjegy.

**! Kérjen szállítójától
kimerítő ismertetést. !**

(Szabadalmak bejelentvék.)

A lemezekre való fényképezésnek előnyeit a **filmtekerces-fényképezés** kellemetességével egyesítik! 30 felvétel egymásután, a kazetta kinyitása nélkül, lehetséges! De **kívánatra** minden felvétel **egyenként** is továbbkezelhető.

-Chromo-lemezek

Sárga üveg nélkül
= alkalmazandó.
(Színérzékeny pillanatlemez.)

Felette magas általános színérzékenység (extra rapid.)
A **sárga és zöld** színek iránti jelentékeny érzékenység.

„Ideális tájlemezek“ kaphatók minden foto-kereskedésben!

Reg. Trade Mark.

ILFORD-LEMEZEK, -PAPIROK.

Világszerte ismertek! Világszerte használtak!
Világszerte kedveltek! Világszerte híresek!

Egyedüli gyártója:

ILFORD LIMITED, ILFORD-LONDON E.

ENGLAND.

Egyedüli egyedárúsítási tulajdonos Magyarország-Ausztria
és a Balkán-államok területére:

Commanditgesellschaft **RUDOLF WOLLNER & CIE,**
Photographische Industrie

WIEN, IX/1. Schulz-Strassnitzkigasse 12.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Kérjék cikkünket minden fényképezési szaküzletben.

HOLLÓS J.

BUDAPEST, V. KER., DOROTTYA-UTCA 10. SZ.

Finom úri fehérnemű.

□ ▽ □

Utazásra, vadászatra,
sporthoz különleges
ujdonságok.

□ ▽ □

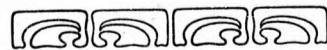
Ernyők, botok, takarók,
plaidék, alsó ruházatok.
Angol és francia keztyűk.

□ ▽ □

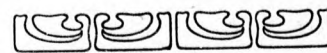
A cégnek nincsen fióküzlete.

Chemiserie, bonneterie,
articles de voyage,
sous vêtements, flanelles,
gants renommés.

Prix modérés.

Fondée en 1867.

Shirtmaker, Hosiery, Travelling and sporting goods, linen collars.

First-rate goods, moderate prices.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

de fotózin

RIGLER JÓZSEF EDE

papírneműgyár részvénytársaság

Első magyar fényképezési papírok gyártási osztálya

BUDAPEST.

Grail albuminat-papírja jelenleg a világ legjobb kimásoló papírjainak egyike! ○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Tessék kísérletet tenni!

Az albumat-papíros gyorsan és brillánsan másol, szép fehéreket és remek fokozatokat ad. Rétege nem törékeny és nem ragad. Papírja nem szakad. Meleg színező fürdőben vagy hófok mellett oldhatatlan, nyúlékony és erős. Az albuminat-papírossal — az előírás betartása esetén — bármily szín és nuance könnyen elérhető. **Az albuminat-képek határtalanul tartósak.**

ÁRAK:

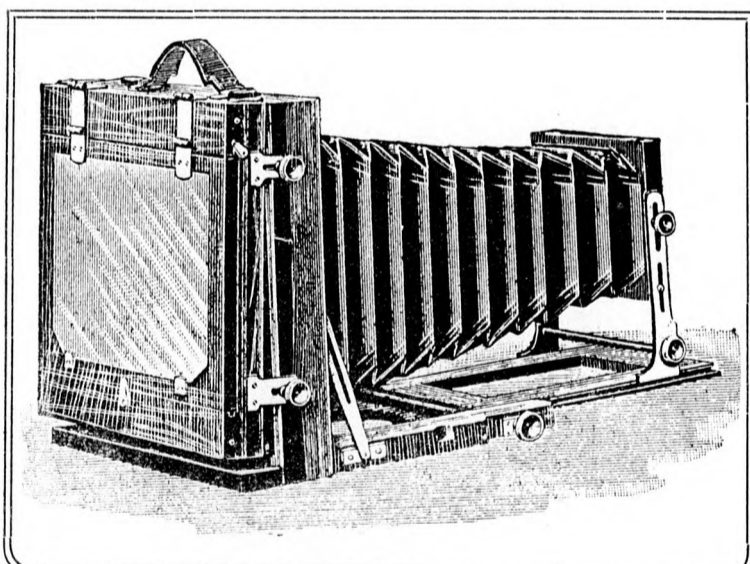
A fényezett papír ára 50/66 ^{cm} nagys. ívekben könyvenként K 18.—, 1 ív K —.80
 « fénytelen « « 50/66 « « « « 22.—, 1 « « 1.—
 « « szemcsés papír ára 50/66 ^{cm} nagys. ívekben « « 24.—, 1 « « 1.20
 « papír kisebb alakokban csomagként — — — — — à « 1.—, 1.20 és 1.40 is kapható.

Beszerezhető fenti cég központjában és fióközleteiben, valamint minden bel- és külföldi fényképezési szaküzletben.

GERLICH ÉS SVUGER

BUDAPEST,

VII. KER., KLAUZÁL-UTCZA 21.

Műasztalosok fényképészeti gépekre.

Javítások a legjutányosabb áron eszközöltetnek.

Fabrik photographischer Apparate auf Actien

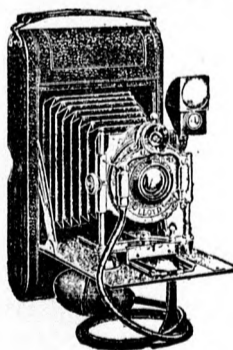
vorm.: R. Hüttig & Sohn

≡ DRESDEN ≡

Fióközlet:

WIEN, IX/I., Berggasse 4.

Legnagyobb fényképezési készülékgyár.

A mi „GNOM“ kamaráink. ≡≡≡

A mi „MERCUR“ és „MONOPOL“ kézi-gépünk. ≡≡≡

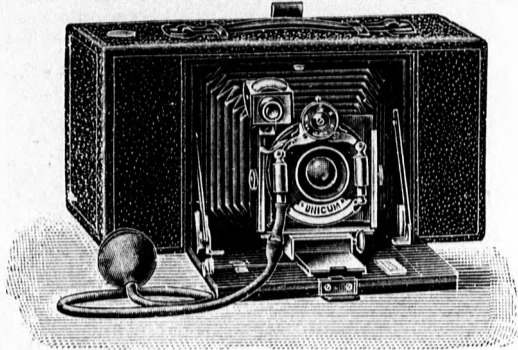
A mi „JUWEL“ klappkamaránk. ≡≡≡

A mi redőnyzárú „REKORD“ klappkamaránk. ≡≡≡

A mi „LLOYD“ filmkamaránk minden fényképezési szaküzletben vásárolható. ≡≡≡

Kimerítő ismertetést, valamint árjegyzéket kívánatra ingyen s bérmentve küldünk.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Rietzschel „Clack“-ja

fényerős Rietzschel anasztigmattal F/8.

A legjobb, legtöbbet nyújtani képes univerzális kamara film és lemezre.

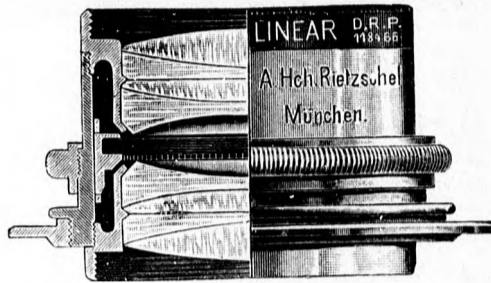
Minden egyes filmfelvétel beállitható.

Rietzschel „Linear“-ja

a legfényerősebb kittezett univerzális anasztigmat.

Német bir. szab. 118,466.

*** A legmagasabb fényerő F:4.5. ***

==== Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. ====

Beszerezhető minden nagyobb szaküzletben vagy

H. Hch. Rietzschel, Optische Fabrik, G. m. b. H.

München L., Schillerstrasse 28.

Nagybani képviselője Ausztria-Magyarország számára: Georg Jahn, Wien IX/4., Lustkandlgasse 12.

Prof. ALEX. LAINER'S

— FABRIK PHOTOCHEMISCHER PRÄPARATE. —

WIEN, VII. BEZ., KAISERSTRASSE Nr. 79.

≡ Ajánlja következő saját gyártmányait: ≡

Fényes nappali másolópapirosát, u. m. Celloidin-, Aristo- és Protonpapiros különválasztott színezésre.

Fénytelen nappali másolópapirosát, u. m. Mars-Matt összetett színezésre, Neptun-Matt és Gobelín arany és platinszínezésre.

Előhívós papirjait, u. m. Bromezüst- Bara- és Korobrom-papirjait és Palos nappali világítású előhívós papirját.

Univerzális előhívóját dobozban; kitűnő előhívó!

Tonin, különválasztott színezésre.
Tonfix, egyesített színezésre.

Extra-rapid szárazlemezeit, Orthochromatikus és olcsó Konsum-lemezeit.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

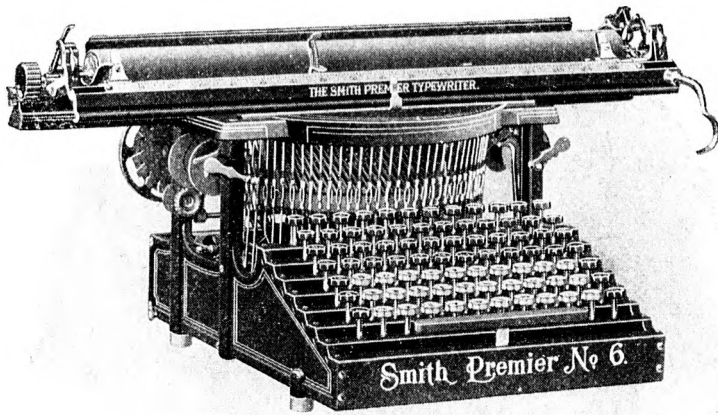
de fotózin

A SMITH PREMIER

a világ legjobb írógépe. Kérjen árjegyzéket.

„Grand Prix“
1900

A párisi világiállításon
a legmagasabb díjjal ki-
tüntetve.

A legtartósabb és
legmodernebb író-
gép.
Kezelése nagyon
egyszerű.

Írógépinket bárhol az országban díjmentesen és vétel-
kényszer nélkül bemutatjuk.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakmában. Alapítva 1878.

PEJTSIK KÁROLY

Műterme kizárólag amatőr-
célokra:

IV., Kossuth Lajos-u. 1.

fényképeszeti cz'kkek szaküzlete

BUDAPEST

IV., Városház-u. 1. sz.

(IV., Kossuth Lajos-u. 4. sz.
épület, Standard-palota.)

Ajánlja: minden a fényképeszeti szak-
mába vágó készülékeit és czikkeit
jutányos árban.

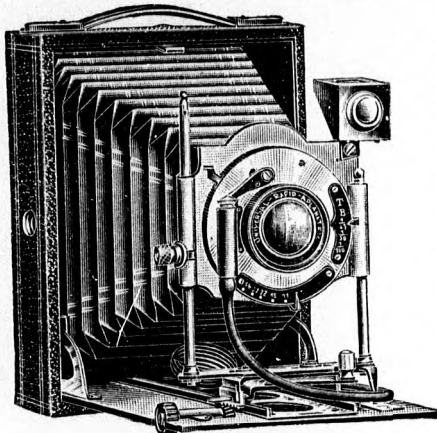
Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék
kivánatra a legnagyobb készséggel.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Kivonat az 1905. évi 205. számú árjegyzékünkéből.

9×12 cm. lemeznagyság **KLAPP-ZSEBKAMARA** 9×12 cm. lemeznagyság

E kamarák a mi elsőrangú „Lloyd“ és „Helios“ aplanátjainkkal a X. sz. automat. záron kívüli XI. sz. automat. zárral is szerelvék. — További előnye e gépnek, hogy fogaskerékkel ellátott, miáltal a beállítás jelentékenyen könnyebb.

KIÁLLÍTÁSA:

Áthuzata marhabőrutánzatú.
Váza belül mahagonira fényezett.
Bőrkihuzat.
Alumínium futódeszka.
Autom. zár (X., illetve XI. sz.) rövid és hosszú idő, valamint $\frac{1}{25}$ – $\frac{1}{100}$ mp. illetve 1 – $\frac{1}{100}$ mp pillanatfelvételekre.
Ujj- és pneumatikus zárkioldás.
Irisrekesz.
Forgatható brilláns kereső magas és széles felvételekhez.

Beállítás minden távolságra skála vagy homályos üveg segítségével.

Beállító fogaskerék.

Homályos üveg fénynyóval.
Bezökkenő készülék a végtelenre.
Az előrészek merőleges és vízszintes eltolhatása.
Állványcsavarok magasság és szélességre.
Három fémkazetta tokban.
Gummilapda csavarházzal a zár reácsavarására.

Méretük
15 × 3,5 × 11 cm.

Súly
650 gr.

Árak koronákban:

X. sz.	XI. sz.
57.—	69.—
64.80	76.95

110. sz. univerzális-rapid «Lloyd» F:8 aplanattal

111. « extra-rapid «Helios» F:8 aplanattal

Kívánatra fenti gépek három fémkazetta helyett egy finom film-csomag (pakk) kazettával (72. sz.) karton tokban hasonló árban szállíthatók.

ELADÁS MINDEN FÉNYKÉPEZÉSI SZAKÜZLETBEN.

Fabrik photographischer Apparate auf Aktien vormals R. HÜTTIG & SOHN, DRESDEN.
Fióközlet: WIEN IX/1, Berggasse 4. 205. sz. árjegyzéket e lapra való hivatkozással sziveskedjék kérni.

EMIL WÜNSCHE A.G.
für photographische Industrie
REICK bei DRESDEN.

KOBOLD
NOVA
NIXE
SIRENE
AFPI
FAVORIT
GERMANIA
EXCELSIOR
MINDENFÉLE KELLÉKEK

LEMEZ-KAMARÁK
FILM-KAMARÁK
UNIVERZÁLIS-KAMARÁK
KLAPP-KAMARÁK
REDŐNYZÁRAK

UTAZÁSI KAMARÁK
OBJEKTIVEK STB.

Kaphatók minden
Árjegyzék ingyen

szaküzletben.
és bérmentve.

Vezérképvislet Magyarország-Ausztria részére:
ERICH MEYER, WIEN, III., Hauptstrasse 16/17.

KÜHLE & MIKSCHÉ

Wien, VI., Mariahilferstrasse No. 3.

Sürgönczím: Kühle Wien Pietznerhaus.

Magy. kir. postatakarékpénztár száma 4055.

TELEFON 3256.

Vezérügynöksége és egyedüli elárusítója
Magyarország-Ausztria és Oroszország részére a

Westendorp & Wehner KÖLN
a. Rh.

szárazlemezgyárának.

Mint utólérhetetlen és egyedülálló színérzé-
keny pillanatlemez, ajánljuk az amatőrök köré-
ben általánosan ismert és jó hírnek örvendő

COLOR-lemezt,

melyet a leghasználatosabb nagyságban teljesen
friss állapotban állandóan raktárunkon tartunk.

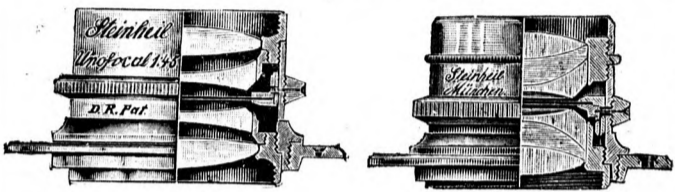
Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

C. A. STEINHEIL SÖHNE

OPTISCH-ASTRONOM. WERKSTÄTTE

(Gegr. 1855.) **MÜNCHEN** (Gegr. 1855.)**Orthostigmatok F 1:6, 8;** gyutávolság 1:12.

Sorozat (Ser.) B, D. és E. Legfényerősebb kittezett univerzális minden célnak megfelelő objektívek.

Orthostigmat-sorozatok.

Unofocalok 1:4, 5 és 1:6. (Sorozat I. és II.)
Legfényerősebb kittezett szimmetrikus anasztigmatok arckép és kézikamarák részére.

Kézikamarák orthostigmatokkal és unofocalokkal.

Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

MODERN KÖNYVTÁR

könyvkölcsönző vállalat

Budapest, Király-utca 70. szám.

— Telefon 82-24. —

A ki a modern irodalommal lépést kíván tartani,
a ki tiszta, új könyveket szeret olvasni, az
kérjen ismertetést a

MODERN KÖNYVTÁR-tól!

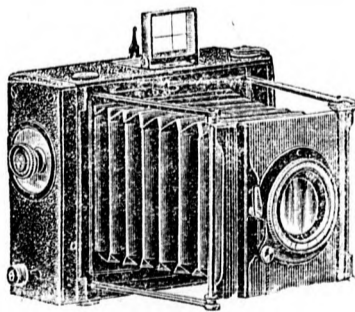
A «Modern Könyvtár» előfizetői minden magyar, francia, német és angol könyvet megjelenése után, kölcsönképen rögtön megkaphatnak.

A «Modern Könyvtár» előfizetőinek **Budapest**en házhoz szállítja, vidékre pedig postán küldi a könyveket.

CARL ZEISS JENA

Wien, IX/3., Ferstelgasse 1, Ecke Maximiliansplatz.

Berlin — Frankfurt a. M. — Hamburg — London — Wien — St.-Petersburg.

Palmos-**Kamarák**

könnyű fémből fokális redőny-zárral és
Zeiss-anasztigmatokkal.

Alakjai: 6×9 cm., 9×12 cm., 4×5 inch. és 9×18 cm. stere és panoramához.

Használható lemezzel, filmpakkal és filmtekercecsekkel ugyanazon beállítás mellett.

==== Kérjük a P 32 árjegyzéket! ====

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Fényképezési készülékek és eszközök gyára.

R. LECHNER (WILH. MÜLLER)

csász. és kir. udvari szállító. WIEN, GRABEN 31.

LECHNER-féle új zsebkamara kívülről szabályozható, pillanat- és időfelvételre berendezett függőzárrel, Goerz-Dagor III. vagy Celor I. b., Steinheil-Orthostigmat B, Voigtländer-Collinear III. és Zeiss-Tessar II. b. objektivekkel készül. Az árban befoglalatik 3 könyvszerűen felnyitható kettős lemeztartó (kívánatra helyettük 1 váltókazetta 12 üveglemezre vagy 1 tekercs filmkazetta) és finom bőrtáska.

6×9 cm. lemeznagyságra	--- K 280.—
9×12 „	„ --- „ 330.—
13×18 „	„ --- „ 480.—
9×18 „	„ (stereoskop-panoráma) 550.—

„PREMOFILM-PACK” kazetta:

9×12 cm. K 15.—	13×18 cm. K 25.—
-----------------	------------------

Nagy raktárt tartunk idegen gyártmányu készülékekből és eszközökből is.

Kívánatra árjegyzékünket ingyen és bérmentve küldjük.

LECHNER-féle új kézi kamara Goerz-Celor I. c. vagy Steinheil-Unofocal II. objektívvel, 3 kettős lemeztartóval és táskával.

- A. minta meghatározott rés-szélességű függőzárrel (kb. $\frac{1}{120}$ másodpercig) --- K 200.—
 B. minta Anschütz szerint beállítható függőzárrel (egész $\frac{1}{100}$ másodpercig) --- K 220.—

A WERNER-féle készülék 13×18, 18×24, 21×26, 24×30 és 30×40 cm. lemeznagyságokra készül és egyike a legcélszerűbb állványos kamaráknak.

LECHNER-féle új magnalium-botállvány három-élű csövekből, panoráma-berendezéssel --- K 50.—

Különlegességek pigment- és gumminyomáshoz.

Új! Reform-színszűrő. Új!

Törvényileg védve.

Tájképek, valamint színes tárgyak fénykép útján való helyes visszaadásához a forgalomban levő színérzékeny lemezek használatánál a legtöbb esetben nélkülözhetetlen a színszűrő. A mi «Reform-színszűrőinket, melyek mindennemű lemezeknél alkalmazhatók. — saját laboratóriumunkban a leg gondosabban állítjuk elő és spektroszkopikusan vizsgáljuk meg. «Reform»-színszűrőinket három különféle sűrűségben szállítjuk, a melyek közül

- az I. sz. ibolyakéket nyel el,
 a II. sz. ibolyát és sötétkéket,
 a III. sz. ibolyát és sötétkéket egészen,
 világoskéket részben nyel el.

A megvilágítási idő az I. sz. szűrőnél körülb. kétszer, a II. sz.-nál háromszor és a III. sz.-nál négyszer oly hosszú, mint a színszűrő nélküli, ennél fogva színszűrőinkkel kényelmesen lehet pillanatfelvételeket is eszközölni.

Nagyság	4×4	5×5	6×6	8×8	9×12 cm.
1 sorozat	10	11	12	15	21 Mk.
1 db vál. szerint	4	4.50	5	6	8 „

Kívánatra különleges foglalatban is szállítjuk, hogy az objektívre feltehető legyen. Ezeket felette olcsón számítjuk és ajánlatos az illető objektívnek vagy gépnek beküldése. A szerelést a legrövidebb idő alatt jutányosan eszközöljük.

Ludwig DAVID százados írja nekünk: Reform-színszűrőjükről «Ratgeber. c. művem új kiadásában írni fogok, mert az határozott haladást jelent

Hoh & Hahne, Leipzig

Fabrik und Handlung fotogr. Apparate und Bedarfsartikel.

Földes Gyula

FESTŐMŰVÉSELETI
SZERKEK
SZAKÜZLETE

SPECIALGESCHÄFT FÜR
MALUTENSILIEN

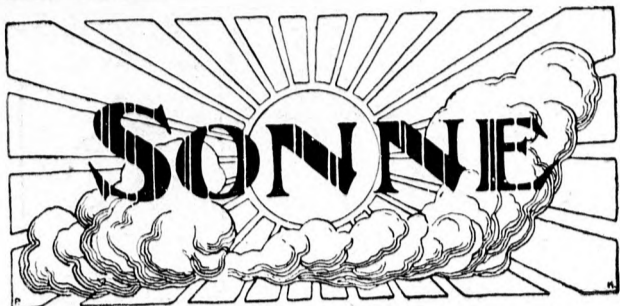
BUDAPEST
N. ESKÜ ÚT 6
KLOTILD PALOTA.

A SCHMINCKE-féle Gumminyomat-festékek egyedüli raktára.

Árjegyzéket készséggel küldök.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

de fotózi

Képes szórakoztató amatőr-fényképezési folyóirat.

Minden 14 napban megjelenik egy füzet.	Kiadó: MARTIN KIESLING sz. k. százados. BERLIN- WILMERSDORF.	Minden füzet csak 20 Pf.
--	---	---

Minden füzet önmagában lezárt egész!
Rövid általánosan érthető
cikkek!!

Számos jó fénykép!!

Előfizethető közvetlenül, vagy „Az
Amatőr“ útján.

Első magyar fényképezési műasztalos

SIMON MIHÁLY

Budapest, VII., Kazinczy-utca 31.

1905. évi augusztus 1-től

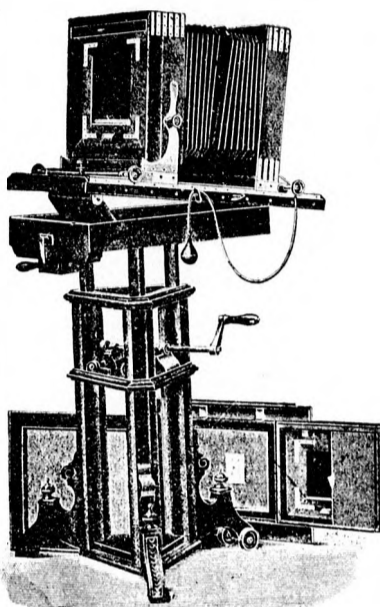
VII., Rózsa-utca 15. sz. (Wesselényi-utca sarkán.)

Készít:

Utazó, műterem-
és reprodukció-
kamrákat.

Készülékeket cinko-
grafiai intézeteknek és
a háromszínyomás
céljaira.

Minden e szakba vágó
munkát és javításokat
precíz kivitelben, gyor-
san és szolid árak mel-
lett végéz.

Uj! **Ujdonság!** Uj!

Prof. ALEX. LAINER

„LAITON”-ja.

Kimásoló papiros celloidin nélkül; legnagyobb mérvben ellent-
álló réteg, nem törik, egyáltalán nem hengeredik össze a für-
dőkbén, brillánsan és gyorsan másol, az egyesített színmezőben is
pompásan és gyorsan, minden nehézség nélkül színeződik és
nagyon hű fényhatású képeket ad.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

BELLER REZSŐ

FÉNYKÉPÉSZ

IV., EGYETEM-TÉR 5. (I. EM.)

Elvállal jutányosan mindennemű amatőr fényképezési munkát, fényképezési különlegességek készítését, u. m. gummi-, pigment- és platinnyomást. Negatív-papír és bromezüst nagyítást. Filmek kidolgozását. Gyors és pontos szállítás!

Amatőrök szakszerű kiképzése bármely fényképezési eljárásban.

Természetes hydrocarbonátos ásványvizforrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás.

Kérjen árjegyzést a Szt. Lukácsfürdő Kútvállalattól, Budán.

St. Louis 1904.: GRAND PRIX.

ALAPITTATOTT 1892.

TELEFON 46—09.

OCASEK KÁROLY

passepourtout és fényképezési kartongyára

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 26.

Gyártatnak: PASSEPARTOUT-K minden képzelhető stylusban, TABLEAU-K 300

kivágásig.

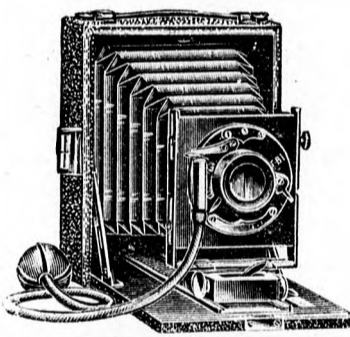
Arany-, ezüst- és szallagnyomás.

Művészi lakberendezés-tervek.

BODOR ALADÁR

tervező iparművész.

BUDAPEST, VII. ker., Király-utca 93. sz.

Ne mulassza el!!!

megrendelni e felette finom klappkamarát, mely pillanat és időfelvételre alkalmas, kitűnő objective-vel bír és 3 kazetta, táská stb van hozzá, az ára pedig (előzetes be- küldés vagy utánvétellel) jótállás mellett vám- és portamentesen

csak 30.— korona.

PHOTOTECHNISCHE INDUSTRIE

G. Seltmann, Dresden

— Grunauerstr. 329. —

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

WESSELY LIPÓT

Fotokemigrafiai műintézete

Budapest, V., Dorottya-utca 11. sz.

Ajánkozik a legjobb egy- és többszínű klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.

Brust J. és Fia Budapest, IV., Váci-utca 12. sz.

Ha a legfinomabb angol, valamint honi ipar gyártotta szövetekből;

ha a legjobb angol szabás szerint;

ha a legkényesebb igényt is kielégítő izléssel óhajt ruházkodni;

ha előkelő, művészi díszmagyart óhajt készí- tetni, — forduljon

Brust J. és Fia angol úri szabó céghez

Müsterme:

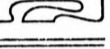
Budapest, IV., Váci-utca 12. Telefon-szám 11-72.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

RIGLER JÓZSEF EDE

 PAPIRNEMÜGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI. ker., Rózsa-utca 55. szám.

Első magyar fényképezési kartonok, borítékok és passepartout-k gyára

saját litografiai és préselő-intézettel, kő- és könyvnyomdával,
összekötve saját teljes felszerelésű fényképezési kézműipari szak-
 üzlettel úgy szakfényképezők, mint amatőrök részére.

Új! „ADRIA“-lemezek Új!
Új! „GEM“-lemezek Új!

minden nagyságban állandóan és friss állapotban raktáron.

Die Schönheit * Modern képes folyóirat.

Kiadja: Karl Wanselow.

A „Die Schönheit“ az álszemérem és álerkölesök ellen küzd.
A „Die Schönheit“ a testi szépség és egészséges erő kultuszát számos cikk és
A „Die Schönheit“ esztétikailag kiváló, művészi képekkel törekszik terjeszteni.
A „Die Schönheit“ útmutatással és tervekkel szolgál a művészi ruházko-
dásra nézve.
A „Die Schönheit“ a legkiválóbb művészek írói és képzőművészeti termé-
keit közli.
A „Die Schönheit“ cikkekkel és képekkel az esztétikai érzék általános fej-
lesztésére törekszik.

A „Die Schönheit“ szerkesztősége és kiadóhivatala

BERLIN-TEMPELHOF, Stollbergstrasse 2. szám alatt van.

Eladó használt, de jó karban levő:

Zeiss-féle Film-Palmos 6×9 gép Unarral,
F: 4.5, redőnyzárral, bőrtáskával 200 koronáért.
**Eastman Kodak 6×9 arcképrátétlencsével, bór-
táskával 30 koronáért.**
**Aluminium kanális-szerkezetű állvány bór-
tokban, 15 koronáért.** Cím a szerkesztőségben,
a hová írásbeli ajánlatok is intézhetők.

J. Hauff & Co. G. m. B. H. Feuerbach (Württemberg).

Szabadalmazott

HAUFF-FÉLE ELŐHÍVÓK

poralakban, töltényekben és telített oldatokban.

Hauff-féle Metol

Legjobb, igen tartós rapid előhívó.

Hauff-féle Adurol.

Legjobb amatőrök részére. Erőteljesen dolgozza ki
a fényeket és árnyékokat. Kiválóan tartós.

Hauff-féle Glycin.

Lassan és felette tisztán dolgozik. Legjobb elő-
hívó bizonytalan megvilágítású felvételekre
és álló-előhívásra.

Hauff-féle Amidol.

Alkália nélkül használandó. Kitűnő bromezüstpapi-
rosok előhívására.

Hauff-féle Ortol.

Könnyen lefokozható. Hatása tekintetében a pyrohoz
legközelebb áll. Legjobb előhívó nagyítások részére.

Hauff-féle Piral.

(Pyrogallussav kristályalakban.) Eljárás, hatás stb.
egészen olyan, mint a pyro. Könnyebb adagolása és
elkészítése a folyadékoknak biztosítva. Olcsóbb, mint
a sublimált árú.

**Kapható az összes fényképezési
szaküzletekben.**

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

fotozsm

lapon levő

TÁJ ◻ MAX LUSCHE, HOF

◻◻ A St.-Louisi kiállításból. ◻◻

A „Photograph. Kunst im Jahre 1904”
◻◻◻ jogának fentartásával. ◻◻◻

Az „Amatőr” műmelléklete.

◻ Minden jog fentartásával. ◻